

Ringe Efterskole

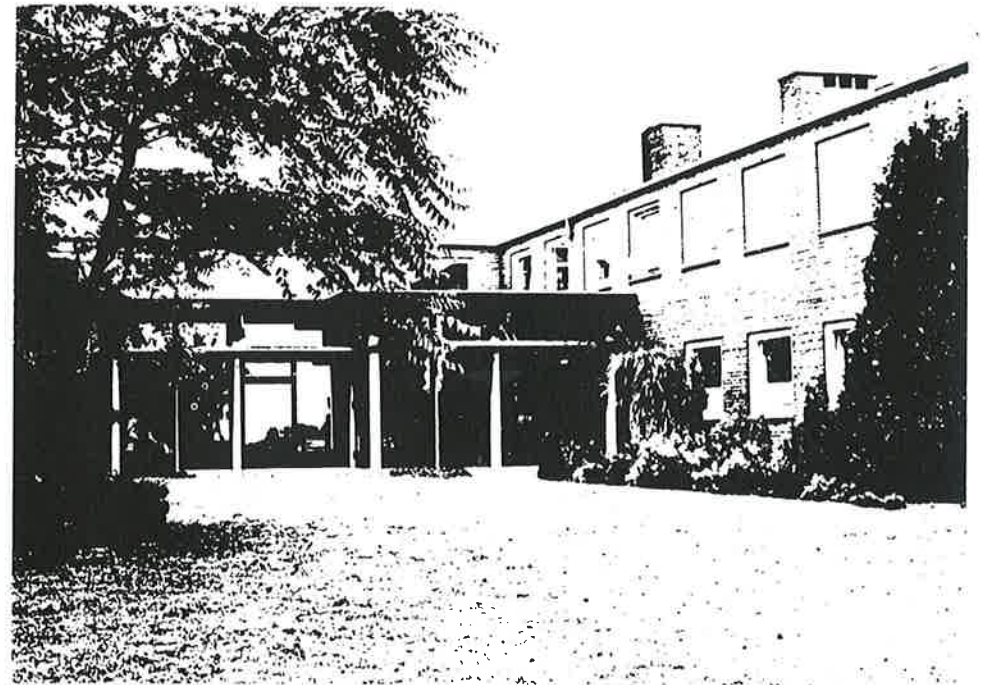
1997

Ringe Fri- og Efterskole

Årsskrift 1997

68. årgang – udgivet af elevforeningen

Indholdsfortegnelse

Hilsen fra skolens bestyrelse	3
Det forløbne år med stort og småt	5
Tusind leende stjerner	10
Ungdommen – forfald eller talent?	15
Argentina	20
Samværet	24
På rejse til barndommen	25
Oplevelser fra landet »Down Under«	28
Byggeri	31
Skoleåret 96/97 i glimt	33
Elevholdet 96/97	38
Nattergalen	41
At være tro mod sig selv	43
Skitur Norge 1997	44
Besøg i Kiel maj '97	46
Helnæs 1997	49
Hilsen fra linieholdet i MEDIE	52
Hilsen fra 10 års-elever	53
Foredrag om flyvevåbnet	62
Elevfest 24. maj 1997	64
Volleykamp	65
Årsregnskab 1996	66
Elevforeningens bestyrelse	68
Faste undervisere på Ringe Efterskole	71
Praktiske medarbejdere på Ringe Efterskole	73
Elevliste	75

Hilsen fra skolens formand

Det er traditionen, at formanden for skolens bestyrelse indleder årsskriftet med nogle linier, og for mit vedkommende er det første gang, at jeg har fået den ære.

Da årsskriftet udgives af elevforeningen på efterskolen, er det naturligt, at jeg henvender mig til denne skoleform – selvom jeg aldrig selv har gået på efterskole og har min tilknytning til skolen via mine børns skolegang i friskolen.

Jeg har flere gange – fordi bestyrelsen har været inviteret – deltaget i div. arrangementer, som afholdes på efterskolen og dermed fået lov til, omend lidt fra sidelinien, at opleve det liv, og det engagement, et efterskoleophold kan rumme.

Allerstørst indtryk har det gjort på mig, når eleverne skal sige farvel til skolen. Jeg har to gange oplevet den aften, hvor alle er samlet til i fælles flok at gøre det, der er så svært – fordi nu er det for de allerfleste et uigenkaldeligt farvel.

Jeg har set, hvordan følelserne ikke kunne holdes tilbage – og hvorfor skulle de også det – hvordan tårer har trillet eller bogstaveligt strømmet frem – hvor svært det har været at give slip på hinanden, og hvordan hele vores hal har været mættet af en meget fortættet stemning, det har været vanskeligt ikke at blive grebet af.

Det er ikke så underligt, at netop denne dag er blevet døbt »store tude-dag«.

Et lige så stort indtryk har det gjort at deltage i elevforeningens årsmøde, og især når jubilarerne er samlet. Her er vores spisesal fyldt med jubilarer lige fra 10 år og såmænd ofte også med 60 års jubilarer.

At dette er noget stort, jeg sådan pludselig er midt i, mærker jeg tydeligt. Snakken går med fuld fart – sjove bemærkninger fra tiden på skolen – gamle drillerier ect. flyver hen over bordene og stemningen er helt speciel – fordi her er noget at mødes om.

At være vidne til sådanne oplevelser, grundlagt alene fordi unge menne-

sker er sammen om oplevelser på et bestemt, men ikke, tror jeg, uvæsentlig tidspunkt i deres liv, gør at jeg nødvendigvis bliver ydmyg og fuld af respekt, fordi dem jeg møder, virkelig har været en del af et samvær, der har sat sig spor for livet.

Jeg er derfor glad for at kunne bringe en hilsen fra skolens bestyrelse til alle med tilknytning til Ringe Fri- & Efterskole med ønsket om en glædelig jul og et godt nytår.

*Med venlig hilsen
Hans Henrik Juliussen
formand for bestyrelsen.*

Det forløbne år med stort og småt

Så er tiden igen ved at nærme sig december og jul, og så ved vi, at det også er tiden at kigge tilbage på det forløbne år for at se, hvad der egentlig skete.

Personalesammensætningen har igen været udsat for forandringer. Med 48 ansatte er det klart, at der vil være nogle blandt os som skal videre, andre skal have nye udfordringer og nogle skal prøve noget andet. Der skal uddannes og videreuddannes. Der er mange årsager, men alt sammen peger i retning af, at dynamikken er til stede, og først hvis alle rejser eller ingen udskiftes i en lang årrække og kursusaktiviteten stopper, er der grund til bekymring.

I dette skoleår har vi på friskolen sagt farvel til Jens Andreasen, Susanne Pedersen, Sanne Gjerke og Anne Vestergård. Jens var nået frem til, at skulle han prøve noget andet, så var det nu! Så efter 15 år på friskolen har Jens nu skiftet til specialundervisning af voksne i Nyborg. Vi siger tak for den gode indsats gennem de mange år, og ønsker dig held og lykke i dit nye job.

Susanne valgte, efter 2 år på friskolen, at prøve en souschefstilling på en mindre folkeskole. Vi har lige haft besøg af Susanne, som fortalte, at hun trives godt i sit nye job.

Sanne har efter 2 år valgt at ville følge sin kæreste, som netop har afsluttet sit ingeniørstudium i Odense. Så vidt vi er orienteret, er det endnu ikke afklaret, hvor i landet, de vælger at slå sig ned.

Anne Vestergård valgte at blive på stedet, men med den forskel at hun nu er ansat i efterskolen.

Til alle tre skal der også herfra lyde en stor tak for deres indsats.

Da vi efter grundig drøftelse har valgt at gøre friskolen mindre – for overskuelighedens skyld – skulle vi kun have ansat lærere til 2 stillinger, hvoraf den ene er en årsvikarstilling. Sidstnævnte blev besat af Vibeke Svensen, som er nyuddannet lærer og bosiddende i Svendborg. I den anden stilling har vi ansat Charlotte Joest Andersen, ligeledes nyuddannet, men bosiddende i Ringe fra juli 1997 og såmænd tidligere elev på efterskolen.

På efterskolen har vi sagt »goddag igen« til Anne Glent-Madsen og Herdis Hune-Rasmussen, som hele sidste skoleår havde uddannelsesorlov. Og som allerede nævnt har vi ansat Anne Vestergård.

Vi har sagt farvel til Mia Bramstoft, som skulle gøre sit engelskstudium færdigt i København. Susanne Hansen har varetaget pladsen for de, som har haft orlov gennem de sidste 2 år og har nu selv valgt at tage uddannelsesorlov. Palle skulle nu realisere sine rejseplaner, som har været udskudt de to år han var lærer hos os, og befinder sig nu i New Zealand og underviser selvfølgelig i gymnastik samtidig med, at han oplever en masse andet. Måske læser han til lærer og måske ser vi ham igen på Ringe.....? Irene havde også besluttet – efter 12 år på skolen – at skulle der ske noget andet, og det skulle der – ja, så skulle det være nu! Irene har derfor fået ansættelse på en nystartet efterskole i det sydfynske.

Der er også her al mulig grund til at takke disse lærere for en stor og uegennyttig indsats i den tid, de har været på skolen, samt at ønske dem al mulig held og lykke i deres fremtidige jobs.

Endelig skal også nævnes at vi som køkkenlederelev i år har ansat Maria Olsen.

På det personalemæssige plan er der endvidere grund til at fremhæve i hvert fald to begivenheder.

1. april 1997 skete det, som vi næsten anså for en umulighed: Birgit Ågård stoppede på Ringe Fri- og Efterskole. Efter 28 år på posten som skolens sekretær, valgte Birgit at der skulle være plads til andre ting i tilværelsen, gerne noget med ord og poesi. Vi valgte derfor at holde en mindre sammenkomst, hvor vi tog afsked med Birgit, og hvor der blandt andet blev sagt:

Kære Birgit

Så nåede vi alligevel frem til den dag, jeg gennem årene har frygtet så meget:

At du stoppede!!!

Der er jo ikke blot tale om, at du stopper, nej du er også

- En væsentlig del af skolens økonomiske overblik
- En stor del af skolens kultur og historie
- Skolens ansigt (stemme) udadtil

- En meget dygtig billetssælger
- En eminent god observatør
- En sproglig artist
- Samt alle de andre funktioner, som du modtog diplom på for ikke så lang tid siden.(25 års jubilæum)

Der er al mulig grund til panik!!!!

Men heldigvis er der forhold, som mildner:

- 1) Ansvarlig som du altid er, har du medvirket til at imødegå denne dag ved at ansætte en værdig og kompetent afløser i Gitte, som nu i nogle år har suget til sig af viden og stedets kultur, at det er derfor uden betænkelighed, at du overdrager ansvaret.
- 2) For det andet er du efterlønsmodtager, og dermed ikke helt færdig med arbejdsmarkedet endnu. Og vi satser på at nogle af de 200 timer årligt vil blive brugt her på stedet.
- 3) Og endelig vil du om meget kort tid blive udnævnt til at varetage en ny funktion *på skolen* (sekretær for klub RFE, som er en »klub« for tidligere medarbejdere, der er stoppet pga. alder eller sygdom, samt nuværende medarbejdere med mindst 20 års ansættelse). Så vi regner faktisk med at se en del til dig stadig væk.

Men alligevel er der al mulig grund til på denne dag at sige dig tak for en stor og god arbejdsindsats på skolen igennem næsten 28 år. Du har arbejdet med flid og overblik og har altid haft en meget stor indsigt i skolens forhold. Men det allerbedste ved dig er måske den venlighed og omgængelighed, samt ikke mindst din ansvarlighed. Det har været – og er – din skole. Den holdning eller egenskab er i virkeligheden noget af det bedste, der kan ske for en skole eller arbejdsplads.

Med disse ord vil jeg på skolens vegne endnu en gang sige tak og overrække dig en lille erindringsgave, som skal hjælpe på vej til yderligere dygtiggørelse.

Finn

Til vores traditionelle sammenkomst umiddelbart inden skolen starter op med elever, byder vi vores nye medarbejdere velkommen og markerer også andre specielle forhold, såsom 10 års ansættelse m.v. I år var der endvidere grund til at markere og fejre Herdis, som nu har været på skolen i 25 år:

Kære Herdis

Først og fremmest tillykke med dit 25 års jubilæum på Ringe Fri- og Efterskole.

Og så vil jeg gerne sige dig tak for en god indsats gennem årene. Og det er med glæde jeg i dag kan sige, at det er en god indsats, du har stået for. Når jeg regner efter har jeg været din kollega ca. en tredjedel af tiden, du har været ansat her, og for den del kan jeg absolut fremhæve nogle gode egenskaber, som har været skolen til stor gavn.

Du er absolut en typisk repræsentant for det, jeg allerede har været inde på med skolens personalesammensætning.

Du har lært meget af de der var her, da du kom, du har stillet spørgsmål ved meget af det, der skete dengang, men stedets atmosfære og ånd har du taget til dig og været med til at viderebringe og fornye. Nu er du så med tiden blevet den, der skal forsvare og argumentere for de måder vi gør tingene på, men samtidig er du åben over for fornyelser, og det viser at dit engagement stadig eksisterer og har det godt.

Fornyelserne skal være velbegrundede og have forbindelse til den øvrige ånd her på stedet.

Vi kalder os ikke idrætsskole, fordi de er de mest populære nu.

Vi lader ikke drenge og piger flytte sammen fordi det lige er »in« nu osv.

Vi lader ikke friskoleforældrene overtage hele bestyrelsen, fordi de nu lige synes det osv.

Og på den måde er du nu blevet en kulturbærer som er åben over for fornyelsen, men samtidig er med til at sikre en vis kontinuitet på stedet.

Din stille fremtonen, når man møder dig de første gange, kan give det

indtryk, at du er forsagt og lidt kuet i dette selskab, men ved nærmere bekendtskab viser det sig, at det bestemt ikke er tilfældet. Du er i besiddelse af en god portion vilje og stædighed, og da du samtidig som i alle andre henseender er velforberedt til fingerspidserne, er det slet ikke så lidt endda, du »får igennem«. Og det er jo kun godt.

Dit forhold til eleverne er også præget af gensidig respekt. De fornemmer hurtigt, at du arbejder seriøst, du lytter til dem og du bruger gerne mange argumenter fremfor trusler, når du er uenig med dem. Det er tydeligt, at det fremtvinger respekt hos dem. Jeg ønsker, du vil bevare denne evne, for det tror jeg er det afgørende for, hvornår eleverne begynder at betragte os som gamle og umulige. Det har i virkeligheden ikke noget med alder at gøre.

Herdis, jeg håber med disse ord at kunne give dig det indtryk, at jeg værdsætter dig som kollega og menneske, og håber, du lang tid endnu har kræfter til at fortsætte på den måde, jeg her har beskrevet og som du har gjort det på indtil nu.

Tillykke med jubilæet.

Finn

Tusind leende stjerner

Saint-Exupéry har skrevet den forunderligste og dejligste bog, jeg kender. Han formår, at få en til at følge glæde, omsorg og smerte samtidig med, at han fortæller eventyr. Eventyret er forståeligt i mange planer, og derfor har bogen også læsere i alle aldersgrupper, og den kan læses igen og igen. Bogen jeg skriver om er – naturligvis – »Den lille Prins«. I bogens sidste afsnit skal den lille prins sige farvel til Saint-Exupéry. De har begge haft utrolig meget ud at samværet, og ved nok også, at det ikke bliver så ligetil at tage afsked. Bogen er pædagogisk opbygget – først finder en indlæring af den lille Prins sted, og derefter går han ud og afprøver det nyligt lærte. På sin vej rundt på planeten Jorden møder den lille prins blandt andet en ræv, og følgende lille episode er nok værd at hæfte sig ved:

Da var det ræven dukkede op.

- Goddag, sagde ræven.
- Goddag, svarede den lille prins høfligt og vendte sig om, men han kunne ikke se nogen.
- Jeg er her, sagde stemmen, under æbletræet.
- Hvem er du? spurgte den lille prins, du ser så pæn ud...
- Jeg er en ræv, sagde ræven
- Vil du ikke lege med mig? spurgte den lille prins. Jeg er så ked af det.
- Jeg kan ikke lege med dig, sagde ræven. Jeg er ikke gjort tam.
- Du stammer nok ikke herfra, sagde ræven. Hvad søger du egenlig?
- Jeg søger mennesker, svarede den lille prins. men hvad betyder gøre tam?
- Mennesker har bøsser, sagde ræven, og de går på jagt. Det er meget generende! De opdrætter også høns, det er det eneste interessante ved dem. Leder du også efter høns?
- Nej, sagde den lille prins. Jeg leder efter venner. Hvad betyder gøre tam?
- Noget man i alt for højt grad har glemt. Det betyder at knytte bånd.
- Knytte bånd?
- Ja vist, sagde ræven. Endnu betyder du ikke andet for mig end en lille dreng mage til hundrede tusind andre små drenge. Jeg har ikke brug for dig, og du har ikke brug for mig. For dig er jeg bare en ræv mage til hundrede tusind andre ræve, men hvis du gør mig tam, så vil vi få brug for hinanden. Så bliver du den eneste i verden for mig, og jeg den eneste for dig.

– Nu begynder jeg at forstå, sagde den lille prins.

Men ræven forfulgte sin tanke fra før.

– Mit liv er ensformigt. Jeg jager høns, og mennesker jager mig. Alle høns ligner hinanden, og alle mennesker ligner hinanden, og derfor keder jeg mig lidt. Men hvis du vil gøre mig tam, ville der komme solskin i mit liv. Jeg ville kende lyden af dine skridt, der var helt forskelligt fra alle andre. De andres skridt vil få mig til at søge under jorden. Men dine skridt ville som lokkende toner kalde mig frem af min underjordiske bolig. Se dig engang om! Kan du se kornmarkerne dernede? Jeg spiser ikke korn. For mig er kornmarker noget ganske unødvendigt. De siger mig ikke noget. Og det er så kedeligt, men dit hår har farve som guld. Og derfor ville det være så vidunderligt, hvis du ville gøre mig tam. For så ville kornet, som også er gyldent, få mig til at tænke på dig. Og jeg ville komme til at elske lyden af vinden, der stryger gennem kornet....

Ræven holdt inde og stirrede længe på den lille prins:

– Å, vil du ikke godt... vil du ikke nok gøre mig tam? sagde den.

– Jeg ville gerne, sagde den lille prins, men jeg har ikke meget tid. Jeg skal jo have fundet venner, og der er så meget jeg skal lære at kende.

– Man lærer kun det at kende, som man gør tamt, sagde ræven. Menneskene har ikke mere tid til at lære noget at kende. De køber alting færdigt hos de handlende. Men der findes ingen butikker, hvor man handler med venner. Menneskene har ikke mere nogen venner. Hvis du ønsker en ven, så gør mig tam.

– Hvordan bærer man sig ad, spurgte den lille prins.

– Man skal være tålmodig, svarede ræven. Først skal du sætte dig et stykke fra mig i græsset. Jeg skæver til dig, og du siger ingenting. Ordene er misforståelsens kilde. Men for hver dag vil du kunne rykke nærmere. – Næste dag kom den lille prins tilbage.

– Det var bedre, hvis du kunne komme på samme tid, sagde ræven. Hvis du for eksempel kom klokken fire om eftermiddagen, så ville jeg allerede kunne begynde at glæde mig klokken tre. Jo mere tiden nærmer sig, des gladere vil jeg være. Klokken fire er jeg allerede begyndt at blive rastløs og urolig. Jeg lærer, at lykken har sin pris. Men hvis du kommer på et vilkårligt tidspunkt, vil jeg aldrig vide, hvornår jeg skal klæde mit hjerte i festdragt. Et ritual må der til.

– Hvad er et ritual, spurgte den lille prins.

– Det er også noget, man i høj grad har glemt, sagde ræven. Det er det, der får en dag til at blive forskellig fra alle andre dage, en time forskellig fra alle andre timer. Blandt mine jægere for eksempel findes der et ritual. Hver torsdag danser de med landsbyens unge piger. Og derfor er torsdag en dejlig dag. Jeg kan spadserer helt ned til vinmarkerne. Hvis jægerne

dansede når som helst, ville dagene ligne hinanden, og jeg ville aldrig have nogen fridag.

Så gjorde den lille prins ræven tam, og da afrejsens stund nærmede sig, sagde ræven:

– Å, hvor vil jeg komme til at græde.

– Det er din egen skyld, sagde den lille prins. Det er ikke fordi, jeg er skadefro, men du har selv ønsket, at jeg skulle gøre dig tam....

– Ja, naturligvis, sagde ræven.

– Men du vil komme til at græde, sagde den lille prins.

– Naturligvis, sagde ræven.

– Jamen, så har du ikke noget ud af det.

– Jo, det har jeg, sagde ræven. Takket være kornets farve.

– Farvel, sagde den lille prins.

– Farvel, sagde ræven, og nu skal jeg betro dig en hemmelighed. Den er ganske ligetil: Kun med hjertet kan man se rigtigt. Det væsentlige er usynligt for øjet....Det er al den tid, du har spildt på mig, der gør det så betydningsfuldt...Menneskene har glemt den sandhed, sagde ræven. Men du må ikke glemme den. Du har for evigt ansvaret for det, du har gjort tamt....

I slutningen af bogen står den lille prins og Saint-Exupéry ved en brønd, de har fundet midt ude i ørkenen. De har vandret rundt og ledt efter vand. Pludselig dukker en gammeldags brønd op. Alt er i den skønneste orden: Hejseværket, spanden, rebet. – Den lille prins lo, rørte ved tovet og fik trissen til at gå rundt. Og hejseværket sukkede som en gammel vejrhanne, når vinden vågner efter en rigtig lang søvn.

Saint-Exupéry halede vandet op, hejseværket sang, og solen glitrede i vandspejlet, da spanden kom til syne.

– Det var en livsalig højtid. Dette vand var født af vandringen under stjernerne, af hejseværkets sang, af min arms styrke, sagde Saint-Exupéry. Sammen nød de vandet, afskedsstunden nærmede sig, og den lille prins sagde:

– Du skal se ud på stjernerne om natten. Oppe hos mig er alting for småt til, at jeg kan vise dig, hvor min stjerne er. Det er også det bedste. Min stjerne bliver for dig til en af stjernerne. Og du vil komme til at elske at se på alle stjerner...De vil alle være dine venner. Og desuden vil jeg give dig en gave...

Han lo påny.

– Å, kære lille du, hvor jeg elsker at høre dig le.

– Det var netop min gave...Det bliver det samme som med vandet, du gav mig at drikke, det bliver til musik, takket være hejseværket og rebet,... og dig. De stjerner, folk har, er ikke de samme.

For nogle, for dem der rejser, bliver stjernerne vejvisere. For andre er de ikke andet end små lysskær. For de lærde bliver de til problemer. Men alle disse stjerner tier. Men du, du vil have stjerner, som ingen andre har...

– Hvad mener du?

– Når du betragter himmelen om natten, så vil det for dig være, som om alle stjernerne ler, fordi jeg bor på en af dem. Og derfor vil du have stjerner, der kan le og lyder som bjælder...Og han lo igen.

– Og når du har trøstet dig – man trøster sig altid – vil det være nok for dig, at du har kendt mig. Du vil altid være min ven. Du vil komme til at længes efter at le sammen med mig. Og engang imellem vil du derfor åbne dit vindue for at opleve denne glæde.

Saint-Exupéry sagde ingenting, og den lille prins fortsatte:

– Og så vil jeg se på alle stjernerne, og alle stjernerne bliver til brønde med rustent hejseværk og lyden af musik. – Det bliver da morsomt. Du får fem hundrede millioner bjælder, og jeg får fem hundrede millioner brønde.

I august måned i år skiftede jeg, som bekendt for nogen, job. Efter tretten år på Ringe Fri- og Efterskole valgte jeg at prøve nye udfordringer, som det hedder i dag. Jeg blev ansat på Ollerup Efterskole, en helt nystartet Grundtvig-Kolds efterskole med stor vægt på sang og musik. Her er jeg helt utrolig glad for at være. Det er meget spændende og udfordrende at være med til at starte en skole. Vi har til huse i nogle gamle flotte bygninger i udkanten af Ollerup (lige over for Ollerup Gymnastikhøjskole). Bygningerne har tidligere været Håndværkerskole, flygtningecenter og meget mere. Eleverne vi har ligner mærkværdigt nok, de elever, der er på alle andre efterskoler. Det er først, når vi har gjort hinanden tamme, der er en virkelig forskel.

For at komme tættere på mit job, har vi købt hus i Ballen, syd for Ollerup – helt nede ved vandet.

Her flytter vi ned i vinterferien, og derefter er min adresse: Rosevej 12, 5762 Vester Skerninge. – Og I skal være hjertelig velkomne. Det betyder også, at Karen skal skifte skole til Ollerup Friskole. Det har ikke været helt let for hende at vænne sig til det, men nu har hun indstillet sig på det, og har været på visit dernede. – Heldigvis så alle børnene søde ud!!!!!!

At sige farvel er at lægge noget bag sig, tage afsked, men samtidig er det også nye begyndelser, at sige goddag til noget nyt.

Og en gang imellem går jeg ud og kigger på stjernerne, og så kan jeg høre mere end tusinde stjerner le....

Hav det rigtig godt. Tak for mange gode minder sammen med jer. – Pas godt på jer selv.

De allerbedste hilsener og knus! – Også fra Karen, Ole og Anne.

Kærligst
Irene Rygaard Olsen

Ungdommen – forfald eller talent?

I skoleåret 1995/96 valgte jeg at gå på uddannelsesorlov. Studiet blev Børne- og ungdomskultur. Det er en suppleringsuddannelse under Center for Kulturformidling på Odense Universitet.

Jeg færdiggjorde studiet i sommeren 1997, og når jeg ser tilbage på forelæserne, opgaveskrivningen, eksamen osv., må jeg konstatere, at det har været en inspirerende og lærerig periode. Det har til tider været hårdt og stresset, specielt at skulle skrive opgave samtidig med at skulle passe efterskolejobbet, men det har været givende at være »på den anden side af katederet«, og at få lov til at fordybe sig i noget fagligt stof.

Med min læreruddannelse har jeg altid været vant til at arbejde ud fra psykologiske og pædagogiske forståelsesrammer så det har været en stor udfordring i dette studie at arbejde kulturanalytisk.

Noget forenklet kan denne – for mig – nye måde at arbejde på forklares på flg. måde:

Den traditionelle tænkning har ikke betragtet børn og unge som fuldgyldige medlemmer af samfundet. Synet på børn og unge har været præget af, at *målet* var at blive voksen. En ny forståelsesramme indenfor videnskaberne betragter børn og unge som selvstændige aktører, som har nogle ressourcer og kompetancer og deres udtryk har værdi i sig selv.

Med det kulturanalytiske blik synliggøres, hvad børn og unge *gør uden* derfor at sætte en pædagogisk handling i gang.

Børn og unges leg og samvær skal ikke bare betragtes som tidsfordriv på vejen til det egentlige (voksenverden), men som noget, der har værdi i sig selv.

Det har rystet mig, at jeg i mine mange år som efterskolelærer alt for ofte har set på de unges udtryk som et middel til at forstå faglige og/eller sociale problemer i stedet for at betragte det som et mål i sig selv!

2 af mine opgaver har omhandlet ungdomskultur, og i begge tilfælde har arbejdet bl. a. bygget på interviews af efterskoleelever.

Ungdomskultur kan deles op i 3 kategorier:

Kultur *for* unge – den formelle ungdomskultur

Kultur *med* unge – blandingskulturen

Kultur *af* unge – den uformelle ungdomskultur.

Som regel forbindes ungdomskultur med offentlige kulturformer (de 2 første kategorier). Disse kulturformer er synlige og det er også de områder, der har haft forskningsmæssig interesse. Vores viden om de private

kulturformer (den uformelle ungdomskultur) er meget begrænset, men med bl.a. oprettelsen af Børne- og ungdomskulturstudiet er der blevet sat fokus på dette område.

Vi blev som studerende opmuntret til at beskæftige os med disse »uudforskede« områder, og det slog mig, hvor ofte vi som undervisere retter søgelyset mod spektakulære ungdomsgrupper som f.eks. BZ'erne, anden-generationsindvandrere, hip-hoppere. Det har her været nyt og meget lærerigt at arbejde med »almindelige« unge. Mine valg blev koncentreret om unges private hverdagskultur og unges fri fritid – det private rum.

Med fri fritid menes den uorganiserede fritid. Den fritid, som ikke er lagt i faste rammer, men hvor unge er sammen med jævnaldrende.

Ud over at beskæftige mig med almindelige unges hverdagskultur var det også mit håb at rokke lidt ved det billede af ungdommen, som en stor del af befolkningen har. Nemlig unge som *passive* mediebrugere, specielt passive video-seere og fanatiske computerbrugere. Med til billedet hører også holdningen om mediernes fordummende effekt på de unge. De unge bliver lullet ind i en uvirkelig verden, som fuldstændig fordrejer deres virkelighedsopfattelse, og deres evne til kritisk at forholde sig til omverden fordufter, samtidig med at de rent fysisk også går i forfald, da aktiviteterne er stillesiddende. Med dette »forfaldsbillede« af unge kan det være svært at få øje på det, der sker i ungdomsgruppen, og hvilke aktiviteter de rent faktisk beskæftiger sig med, og på hvilken måde det indgår i deres hverdag.

Min første opgave om ungdomskultur, som omhandlede de aktiviteter, der indgik i unges private hverdagskultur viste, at de 5 efterskolepiger, som jeg interviewede, var aktive mediebrugere, og at det er variation fremfor ensidighed, som er kendetegnende for deres kulturreception. Den ungdomskulturelle profil i 90'erne er kendetegnet ved, at det er musikken, billederne og kroppen, som står i centrum. Mine data (interviews og spørge-skemaer) bekræftede dette forhold, og måske var det dansklæreren i mig, som sørgede for, at et fjerde element – nemlig ordet – også fik en plads.

Men helt centralt står musikken. Musik som sekundær aktivitet kan siges at være et hovedmedium for unge. Musikken kører samtidig med at hverdagens øvrige gøremål finder sted – ledsager noget andet og måske vigtigst af alt: udfylder stilheden.

Men musikken fungerer også som en primær aktivitet. Der lyttes aktivt, når yndlings-gruppen har udgivet en ny CD, eller man har været til koncert (vel vidende at her er sandelig også mange andre faktorer på spil – bl.a. samværet med kammeraterne, som jeg vil komme ind på senere).

En anden side af musikken er de unges egen musikudøvelse. Hvor dette område tidligere har været domineret af drenge viser undersøgelser, at i aldersgruppen 13-15 år er der næsten dobbelt så mange piger som drenge, der deltager i sang og musik i de organiserede fritidsaktiviteter.

Mht. billedforbruget er det min erfaring, at efterskoleelever bruger en del mindre tid på at se TV/video/biograffilm end hjemmeboende unge, og derfor understregede jeg overfor de 5 piger, at de ikke skulle svare som efterskoleelever. Pigerne var 10 kl.'s piger, og hører således til gruppen af 16-19 årige, som statistisk set er den aldersgruppe, der ser mindst TV. »Mine piger« punkterede myten om unge som »de passive video-seere«.

Men selvfølgelig ser unge TV og video, men det er faktisk de lidt yngre. Specielt store skolebørn op til 15 år ser meget TV og video. Men karikaturen af den enlige unge fyr henslængt i lænestolen med cola og popcorn og et søvnt blik holder altså ikke. TV og video optræder nemlig ofte i en social sammenhæng og faktisk som en sekundær aktivitet. Det centrale er samværet med vennerne og en udsendelse kan fungere som en platform, hvorfra deres replikker/diskussioner/ironiske kommentarer tager afsæt. F.eks. er man jo fuldstændig overladt til underteksterne, hvis man ser Beverly Hills el. lign. med eleverne i opholdsstuen!

Hvor forholdet til musik og billeder giver sig udtryk i de private kulturformer, er kroppen i centrum i de offentlige kulturformer. Her ses de unges engagement i det offentlige kulturliv. De benytter sig af mange forskellige idrætslige fritidstilbud.

Debatten i 80'erne om at billedkulturen var ved at overhale den traditionelle skriftkultur gjorde massemedierne (de nye massemedier) til syndebukke. Og rigtigt er det, at unges bogkøb er gået ned, men unge læser ikke alene flere bøger end gennemsnittet, de læser også flere blade og bruger i øvrigt bibliotekerne hyppigere end den øvrige befolkning.

Alle 5 piger, som jeg interviewede, læste forskellige genrer. De nævnte digte, skønlitterære romaner, ungdomsblade og tegneserier. Flere af dem læste flere af genrene. Men de benyttede sig også selv af det skriftlige udtryk. De skrev alle hhv. digte/sangtekster, dagbog og breve.

Unge aktive deltagelse i deres egen hverdagskultur giver dem mulighed for at bearbejde det hverdagsliv, de er en del af.

Samfundet, som vor tids unge lever i, er et meget komplekst samfund, som stiller store krav om relevante og aktuelle kvalifikationer på alle områder og i alle sammenhænge. Værdier og traditioner er til diskussion. Unge befinder sig i mange sociale situationer med forskellige krav og normsæt. Hverdagen er præget af en opsplittethed, som de må forsøge at få en vis sammenhæng i. Valgmulighederne er øget, og ungdomslivet er

præget af de mange valgsituationer, som har afgørende betydning for dem, og disse valg og de dertilhørende konsekvenser har de selv ansvaret for.

Som før nævnt handler min anden opgave om ungdomskultur om unges »frie tid«.

Efter interviewene med 4 udvalgte efterskolepiger fremgik det tydeligt, at samvær med venner for alles vedkommende havde stor prioritet.

Jeg valgte derfor at sætte speciel fokus på dette samvær, og desuden vidste jeg, fra den litteratur jeg havde læst, at der er bred enighed om, at samværet jævnaldrende imellem er en vigtig del af unges socialisering bl.a fordi den foregår på unges egne præmisser.

Interviewene var ikke koncentreret specielt om dette samvær, så for at få en mere grundig belysning fik jeg pigerne til at besvare et spørgeskema, som specielt rettede sig mod denne problematik. I dette spørgeskema er der et spørgsmål, hvor pigerne skal tildele deres »fritidsaktiviteter« et vis antal timer efter eget ønske og her prioriterer de alle samværet med venner højest.

Børn og voksne har forskellige funktioner i socialiseringsprocessen. Jeg har interesseret mig for unges samvær med andre unge, og hvad der sker i dette samvirke.

Forældre/unge relationen er præget af, at rollerne er givne og ubrydelige. Forældrene er vigtige, men det er ikke noget man opnår. Unge/unge relationen er præget af, at aktørerne er ligeværdige, og at de udskiftes med tiden. Situationerne er foranderlige og den sociale kontakt er ikke noget givet, men noget man aktivt skal forsøge at opnå.

Netop det at opnå sociale relationer bruger pigerne meget energi og tid på. Det går igen i deres svar og beskrivelser at det gælder om »at møde andre« / »være der, hvor de andre er«. Det er vigtigt at være der, hvor der er mulighed for etablering af social kontakt og hvor social interaktion kan finde sted.

De mange forskellige steder/situationer, som de unge nævner giver den sociale spænding som unge søger. Nye aktiviteter og nye sociale sammenhænge skaber nye sociale situationer, hvor de unge skal lære at begå sig.

Som voksne kan vi måske synes, at det de foretager sig er indholdstomt – de »laller« bare omkring og »gør ingenting«. Men der er positive potentialer i den form for socialt samvær (som f.eks. at lære at begå sig i forskellige situationer), men mange voksne er mest trygge ved børns deltagelse i de organiserede sammenhænge – de uorganiserede sammenhænge er urovækkende.

Unge/unge relationer adskiller sig også fra forældre/unge relationer ved at unges samvær er karakteriseret ved, at de er i samme situation, på samme udviklingsniveau og oplever en lighed i samværet.

En af pigerne sammenfatter på smukkeste vis netop de 3 faktorer i svaret på, hvad forskellen er på at snakke med venner og forældre. Hun siger: »Vennerne er unge (udviklingsniveau), vi kan snakke sammen i timevis om det vi har oplevet sammen (situation). Det kan man ikke med forældre, der skal man forklare hele tiden (lighed)«.

Samværet unge imellem er kendetegnet ved, at det er arena for sammenligning og jævnbyrdig diskussion, mens samværet forældre og unge mere bærer præg af tilpasning og instruktion. I en stor del af indholdet i de unges samvær spiller sammenligningen en stor rolle. Der bliver snakket og grinet af, hvad de andre gjorde/sagde. Ved sammenligningen af sig selv med de andre reflekteres over mange situationer og forhold. Evnen til at sætte sig ind i en andens perspektiv og en andens oplevelse, som så igen sætter een i stand til at se sig selv fra flere forskellige synsvinkler, udvikles i disse samtaler.

I det moderne samfund er jævnaldrende en afgørende socialiseringsagent mht. samfundets krav om at håndtere social og kulturel kompleksitet. Vigtige kompetancer som f.eks. evnen til refleksion, fortolkning og formulering sker i høj grad i samværet med jævnaldrende.

Unge er hinandens meget vigtige samspilspartnere, og derfor prioriteres samværet med vennerne så utroligt højt af unge.

Samme tendens oplever vi også, når vi i starten af skoleåret snakker med vores elever om, hvilke forventninger de har til efterskoleopholdet. Næsten alle nævner ønsket om, at møde nye venner og at få etableret et godt kammeratskab.

*– i håbet om, at det er lykkedes for rigtig mange af jer
ønskes alle en glædelig jul og et godt nytår
af Nina, Ida, Esben, Poul og Anni.*

Argentina

De sidste 10 år har jeg været gymnast på et m/k seniorgymnastikhold, der godt kan li' at dyrke gymnastik og godt kan li' at rejse, og når disse to ting kombineres, er der mange muligheder. Det er også blevet til mange store oplevelser. Hvert eneste år har holdet været på en tur i udlandet, og i år var det Sydamerika vi besøgte.

Jeg har mange gange haft et ønske om at besøge Sydamerika, især Argentina. Interessen skyldes bl.a. at der findes danske kolonier, som har skoler og kirker, og desuden har Kirsten og Gunnar Kjær, (tidligere forstanderpar på Ringe Fri- & Efterskole) været lærere i 2 år på den danske kostskole, Colegio Argentino Danes, ved Cascallares.

De har fortalt meget om det store og spændende land.

Og nu lykkedes det at realisere drømmen. Hans Mortensen, (der er tidligere forstander på Vejstrup Ungdomsskole) er opvokset i Argentina. Han er formand for Dansk-Argentinsk forening, og han har en stor interesse for gymnastik og folkedans. Han blev vores rejseleder på turen.

Mange forberedelser lå forud. Et gymnastik- og folkedanseprogram af en god times varighed skulle forberedes. Gymnastikserier med tema fra bl.a. »West side story« og »Evita« var med i programmet, og det faldt i god smag, hvor vi kom frem.

Rejsen startede 10. okt. og varede 16 dage. Det var 16 anstrengende dage, men utroligt spændende.

Det sted vi besøgte først var den danske skole i Necochea, som netop havde jubilæum.

Vi fik en fantastisk modtagelse af de mange efterkommere af danske udvandrere, og vi deltog i jubilæumsfestlighederne. Om aftenen var der opvisning af Argentinske gymnastikhold og af »GYS 87« (Navnet GYS 87 står for Gymnastrada 1987). Holdet startede i 1987 og har holdt sammen siden.

Efter to spændende dage i Necochea rejste vi videre til Tandil, også her er der en dansk menighed, som har en dansk kirke og mødesal. Her gav vi også opvisning. Det var her den danske udvandrer Hans Fugl rejste til i 1844 og bosatte sig. Han blev meget kendt pga. sin ihærdighed og dygtighed. Købte jord og dyrkede korn, hvilket var ukendt for argentinerne, men flere fulgte hans eksempel. Hans Fugl var en foregangsmand, der iværksatte mange ting. Han byggede en hestetrukket mølle. Senere byggede han en vandmølle. Han var respekteret og fik mange tillidsposter.

Vandfaldet Eguazu

Udsigt fra Sukkertoppen i Rio.

Vi besøgte stedet, hvor han havde levet og virket. Så den statue, der var rejst af ham.

Fra Tandil kørte vi videre til Buenos Aires og boede på Universitetet. Her mødte vi Hans Mortensens fætter Gunnar Pedersen, som er idrætsprofessor på universitetet.

Han var i Danmark i 1983 med et gymnastikhold. Holdet gav for øvrigt en god opvisning på Ringe Fri- & Efterskole.

Buenos Aires er en spændende by med flotte historiske bygninger, men det er også en larmende by med stor forurening pga. mange osende biler. I øvrigt kan jeg fortælle, at navnet Buenos Aires betyder »Hvilken god luft«, så tiderne har ændret sig.

Fattigdom og stor arbejdsløshed bevirker, at mange kører i gamle biler, som ikke bliver vedligeholdt. Arbejdsløsheden er i øjeblikket på 16 %.

Mange huse er i en elendig forfatning. Alle steder så vi påbegyndt byggeri, der var beboet, men ikke færdigbygget, fordi beboerne ikke havde flere penge.

Selvfølgelig skulle vi også se tangoshow. Tangoen stammer jo fra Argentina.

Det blev en forrygende aften med professionelle dansere og musikere.

Næste rejsemål var Salta, en by der ligger oppe i bjergene nær ved Chiles grænse.

Byen ligger i 1100 meters højde. Der er et dejlig tørt klima, hvor temperaturen er 20-25 grader. I dette område så vi mange tobaksmarker. Også mange vinmarker har de. Argentina er verdens femte-største vinproducent.

Det blev til 2 opvisninger i Salta, den første udendørs og den anden i en hal sammen med den lokale gymnastikforening, der i øvrigt inviterede os til Salta igen i 1999.

Det blev også til en heldags bustur op i bjergene til Humahuaca. En hel uforglemmelig tur op i 3000 meters højde i et enestående landskab. Det var et meget varieret bjerglandskab i mange forskellige farver. Vi passerede Stenbukkens vendekreds, som ligger 22° breddegrad syd for ækvator. En stor markedsplads blev der gjort holdt ved, og vi fik købt mange spændende ting.

Fra Salta fløj vi via Buenos Aires til Eguazu, et kæmpe stort vandfald, der ligger på grænsen mellem Argentina, Brasilien og Paraguai. Dette brusende vandfald, der er et af verdens største, kan ikke beskrives, men skal opleves. I bogen, »Turen går til Sydamerika«, beskrives Eguazu således: Neagara Falls er kun en dryppende vandhane ved siden af dette brus. Ok, nok lidt overdrevet, men storslået var det.

En hel dag var vi her og nød at gå i naturen. Her var et eldorado af planter, dyr, fugle og insekter.

Vi prøvede også en vild sejltur på floden, en tur vi ikke glemmer foreløbig. Mange blev gennemblødt, men det var oplevelsen værd.

Efter denne fantastiske oplevelse gik turen videre til Brasilien. Naturligvis var det Rio De Janeiro vi besøgte. Igen må jeg sige, at det var spændende. Byen er med rette kendt for sambaen, de dejlige strande, sukkertoppen med flot udsigt og kristusfiguren på bjerget.

Et stort stadion, der kan rumme 215.000 tilskuere, og den katolske kirke, der kan rumme 30.000 mennesker var imponerende. Jo, vi så de store turistattraktioner, endda i solskin.

Klimaet er godt i Rio. Temperaturen ligger mellem 17 og 35 grader hele året rundt.

Selvfølgelig skulle vi opleve sambashow, når vi er kommet til Rio. Farverig og flot var det.

Vi så naturligvis også fattigdommen. Gadehandlerne, tiggerne og folk, som bor på gaden, lige som man ser det i alle store byer. Alligevel er det mit håb, at der efterhånden gøres en større indsats for disse mennesker.

Den sidste dag var vi på Copacabanas dejlige sandstrand. Det var bare herligt at boltre sig i vandet og nyde solen og varmen.

Men rejsen var ved at være slut. De 16 dage var gået hurtigt, men forventningerne var blevet opfyldte, og jeg håber ikke, det er sidste gang, jeg besøger dette kontinent.

I ønskes en glædelig jul og et godt nytår
Lars Liengaard

Samværet

»Børnene ser ikke sig selv som forkælede, og det er ikke noget problem for dem med det meget legetøj. De er vokset op i konsumkulturen og lader sig ikke overvælde af mængden.

De føler sig kun foranlediget til at bruge det legetøj, der giver mening i legen.

Hvis vi som voksne vil prøve at forstå, hvad børnene har for med deres liv, må vi lære at lytte til, hvad de fortæller. Hvis vi kan være så heldige at være i nærheden, når børn udfolder sig i leg, har vi et godt udgangspunkt for at komme denne forståelse nærmere.«

Ovenstående er citat fra en af de opgaver, Herdis Hune-Rasmussen og jeg skrev sidste skoleår i forbindelse med et studie, vi fulgte på Odense Universitet. Opgaven drejede sig om børn og børns legetøj. Det væsentlige for børnene er ikke mængden af legetøj, men legen og, ikke mindst, samværet med andre børn.

At få orlov et helt skoleår til bl.a. at kunne uddanne sig er et privilegie. For mig blev det et meget værdifuldt år. Et år, hvor der pludselig var plads til ro og fordybelse, ikke kun i forbindelse med studiet, men i særdeleshed også i familielivet. Hvad jeg ikke havde tjek på det år! Hvordan Andreas klarede sig i badminton, hvad Anders var nået til i tysk, og hvad Nanna havde oplevet i børnehaveklassen. Det var selvfølgheder, der pludselig var tid til, samtidig med at jeg fik læst mere, end jeg har fået gjort i mange år.

Opgaven om børn og legetøj handler for mig at se også om livet på en efterskole. Som lærer drejer det sig ikke mindst om at se, hvad det er de unge har for med deres liv. For dem handler det, som for alle andre, om samværet med andre unge og med os som lærere. Og det kan man ikke studere sig til. Det må man øve sig i ude blandt de unge. Og her bliver man nok aldrig færdigudlært!

Mange julehilsner
Anne Glent-Madsen

På rejse til barndommen

Jeg kan helt og fuldt tilslutte mig Annes beskrivelse af et godt uddannelsesår. Vi havde et rigtigt dejligt år sammen, med mange interessante ture til Universitetet.

Vi har interviewet gymnasieelever, friskoleelever og børnehavebørn, og det har været spændende og skægt. Vi har drukket mange kander kaffe og te omkring spisebordet med alle bøgerne og ved computeren, når der skulle skrives opgaver.

Den ene sad ved tastaturet, og den anden holdt øje og gav gode råd om layout, fodnoter og retstavning. Til tider kunne vi endevende et afsnit, ja sågar en sætning i en uendelighed, indtil vi var tilfredse med resultatet. Alligevel vil jeg huske alle vore samvær som en lang række af lyse stunder.

Selv om vi allerede er nået til november, er vi skam ikke færdige med opgaveskrivningen endnu. Til den næste opgave har vi nogle fine interviews med Annes forældre, min far og hans yngre søster liggende klar på disketterne. Vi har udspurgt dem om, hvilket legetøj de havde som børn, og hvordan de brugte det. Sådan nogle interviews er gode oplevelser både for os og for forældrene, som har gjort vældigt meget ud af at genkalde sig deres barndom, og som er opsatte på, at vi skal få et godt *empirisk* materiale til vores sidste opgave.

I løbet af sådan et orlovsår får man mange andre værdier i tilgift. Man kan vist roligt sige, at ens familie nyder godt af, at man ikke farer af sted til et altopslugende arbejde som sædvanligt. Selv fik jeg en indre ro ved at kunne arbejde så mange timer med spændende emner omkring børns og unges kultur.

En sørgelig begivenhed har sendt mig på en rejse eller måske snarere nogle små smuttere tilbage til min egen barndom. I begyndelsen af min orlov mistede jeg min mor, og nu godt et år senere har min far besluttet sig til at flytte i en mindre lejlighed. Derfor skal der nu ryddes op i alle de ting, som i årenes løb er blevet stuvet sammen på loftet, i forskellige rum og i udhuse. Det er både et hårdt slid og meget sjovt. Gang på gang kalder vi fire søskende på hinanden: »Kan I huske den her?« »Se et ældgammelt Anders And-blad!«

Der er kørt tonsvis af tøj, kladdehæfter, sko, modelfly, tegninger og en forfærdelig masse andre ting på lossepladsen.

Episoder, som for længst er gået i glemmebogen, står nu klart for det indre blik. Vi opfrisker minder om gamle skolekammerater, og en gammel indbydelse til en ungdomsfest er ganske morsom at se igen:

»Det vil glæde *Ilse*
at se *Hans Peter, Olav og Herdis*
til ungdomsfest
på lørdag kl. 6 til kl. 12.«
(Om aftenen, altså.)

Der var varm mad og dans til grammofonplader. Jeg er næsten sikker på, at jeg havde store kvaler med påklædningen, for jeg havde ikke noget smart tøj.

Først året efter, da jeg selv blev konfirmeret, fik jeg de smarteste sko, man kunne få dengang, et par sylespidse Gitte Hæning-sko med rem over vristen og en lav, men ligeså spids stilethæl. Dertil struktjole med tætsiddende overdel og håret vandonduleret og touperet som Githa Nørby eller Marlene Schwartz. Aldrig før havde moden været så avanceret!

En kasse breve venter på at blive læst igen, men min dagbog fandt vi desværre ikke. Det kunne have været ret interessant at se, hvad jeg skrev,

dengang verden var ny, og fremtiden ventede. Til gengæld fandt vi en masse ugeblade fra dengang prinsesse Anne Marie blev forlovet og gift med kong Konstantin. Os, som ellers aldrig fik ugeblade! Hvordan kan det være, min mor gik med til det?

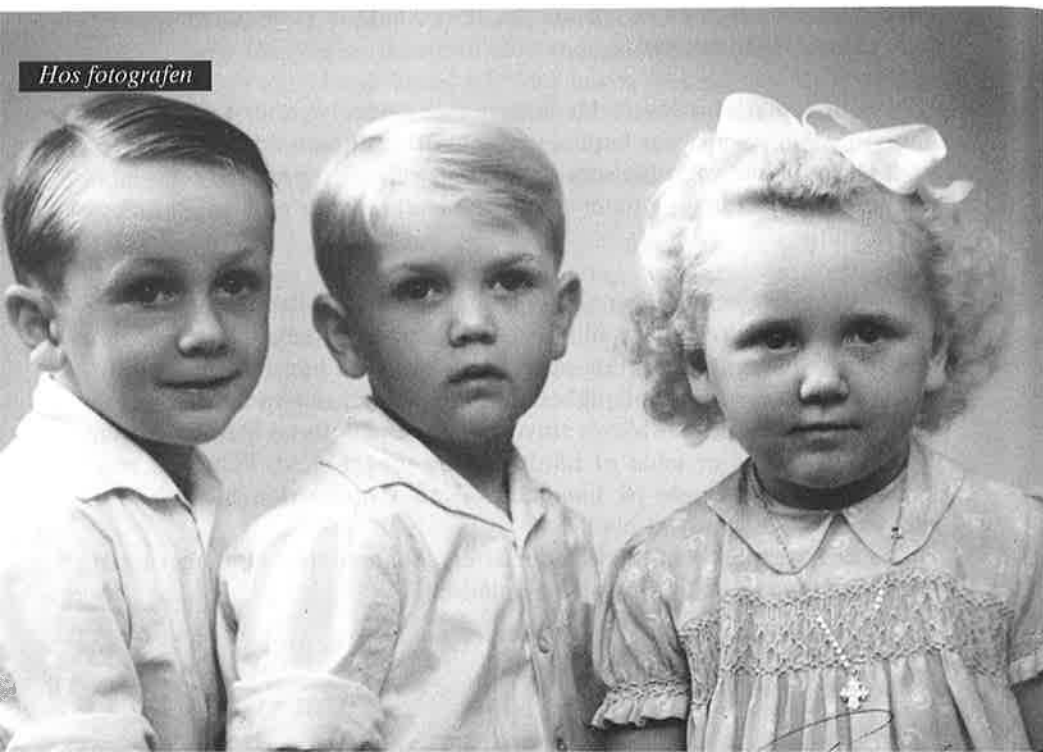
Jeg har fået et billede, som er faldet ud af sin gamle ramme. Det viser vi tre ældste søskende hos fotografen. Jeg har vel været tre år, og mine brødre fire og fem. Drengene sidder med siden til fotografen, vandkæmmede i hvide skjorter med opsmøgede ærmer. Jeg sidder med front mod beskueren. Håret er næsten hvidt og fuldt af krøller. Jeg har en fin kjole og Dagmarkorset på. I et glimt ser jeg mig selv gå ude i solen med den kjole på. Den var gammelrosa og af noget fint og meget let stof. Dagmarkorset og fingerringen med den røde sten var blevet væk, men blev senere fundet under brændestakken. Hvilken lykke! Senere er korset uigenkaldeligt tabt. Den lille røde kjole dukkede op midt i oprydningsarbejdet. Det var underligt at stå med den i hænderne, mørnet men med nøjagtig den farve, jeg husker.

Lad være med at gemme så mange ting, som mine søskende og jeg nu går og smider væk, men sørg for at gemme præcis så meget, at du ikke glemmer din barndom og ungdom!

Med disse ord ønskes årsskriftets læsere en glædelig jul, og alt godt i tiden, der kommer.

Robert og Herdis Hune-Rasmussen

Hos fotografen

Oplevelser fra landet

»Down Under«

Med stor streg under H.C Andersens berømte ord: At rejse er at leve, sender jeg hermed nogle rejseoplevelser hjem fra en tur med arbejde og en hverdag fyldt med anderledes normer og naturscenerier.

7/11-97.

Ja, så sidder jeg her, og vinden leger stadig med de nyudsprungne blade på Manukatræerne omkring mig. Om en halv time håber jeg på at kunne se endnu en fantastisk solnedgang ud over The Southern Alps, som et punktum for dagens oplevelser. Disse bjerge nærmest skærer New Zealands syd-ø midt over. Vest for tinderne, ud mod det Tasmanske hav, den subtropisk meget regnfulde Bush, og øst for de enormt tørre sletter, hvor der sjældent falder en dråbe.

Som jeg sidder her midt i denne ødemark, (Palle alene i verden) og flygtigt lader blikket skimme siderne i min dagbog, så kommer tanker på arbejde.... Hvad var det som fik mig til for en stund på 6 måneder at forlade de trygge hjemlige omgivelser, familie, venner, frikadeller, termoruder, aftensang på Ringe Efterskole, og hvad man ellers tog som givet?

Hvorfor bære sine ejendele i en rygsæk i et land, hvor der kun bor 13 personer pr. kvadratkilometer, hvor de kører i venstre side af vejen, så fremt i fald der ellers er plads til det. Fårene hernede har nemlig for vane at tage sig en lur midt på kørebanen. Ja, svarene på alle disse spørgsmål bliver ikke serveret, men hør her:

2/9-97. En dags arbejde på en New Zealandsk gymnastikskole.

Endnu en hård dag er overstået, og jeg føler lønnen, som mest består af kost og logi, er fortjent. Denne dag, New Zealandsk nok bedste gymnastik-faciliteter, skabte masser af smil på læberne hos ca. 180 skolebørns første møde med rigtig gymnastik. Gennem 5 timer fik de stiftet bekendtskab med dansk humor, dansk, »Hvordan laver man en koldbøtte på flest mulige måder pædagogik«, og det hele pakket ind i det engelske sprog. Selv den sprogbarriere, som selvsagt er til stede, er dog ikke det største problem. Nej, det svære må siges at få disse 8 – 14 årige lidt ud af den meget diciplinære undervisningsform, som de fra deres skolesystem

er vant til. Men heldigvis er kropssproget så international, at alle skoleuniformer og alle med »Excuse me Mr. Gymnasticsteacher« hurtigt lagt på hulden og sved på panden, larm og latter blev det gennemgående tema denne dag. En dag som ca. 60 andre i Boys and Girls gym Club Wanganui.

Friheden og oplevelsen ved at transportere sig selv rundt.

Efter en måned, mere eller mindre, at have levet 3 mennesker i en lejet gammel Toyota stationcar, er der ingen tvivl om, at det er den ultimative måde at flytte sig på. I betragtning af, at det den New Zealandske sydø mest er kendt for, er de flotte grønne, men samtidig meget barske og øde natur-områder, så er denne frihed at dreje af hovedvejen, når man har lyst, alt afgørende. Det har bragt mig og mine to rejsekammerater til kyststrækninger med sæler, som nyder solen på klipperne, hvor delfiner leger i bølgerne tæt på stranden og hvor små blå 30 cm høje pingviner, efter en hel dags jagt efter føde vender tilbage til redepladserne. Vi har kørt af de mest snoede uasfalterede bjergveje, men med en fantastisk udsigt ud over grønne bjergsider og små bugte, uden så meget tegn på civilisation. Og denne spænding ved ikke at vide, hvad der dukker op omkring det næste hjørne, og friheden ved at blive på en dejlig plet og leve af kiwifrugter et par dage, det sætter noget af rejselysten lidt i perspektiv. Sådan.

30/10 – 97. Nydelsen, at lade sine egne fødder transportere sig 67 km. ind i en af verdens største og mest uudforskede nationalparker.

Denne trackingtur som skulle forløbe over 3-4 dage, alt efter vind og vejr, med 10 kg i rygsækken og overnatninger i små shelters, startede lige efter et enormt regnskyl. De første 4-5 timer var af snoede små stier, op, op, op gennem bushen (regnskov). Lyden fra små vandløb forsøgte at overdøve alle fuglelydene under deres vej ned af bjergsiden. Hele underskoven her mellem palmer og enorme bregner var dækket af et stort grønt tæppe af vådt mos.

Da jeg badet i sved, i ca. 1000 m højde, kom op over trægrænsen, åbnede der sig et sceneri uden lige. Udsigten over alle de skovklædte bjergvægge omgivet af dybblå vandmasser, ville med garanti tage vejret fra enhver. Det var alle anstrengelserne værd. Desværre gik den videre tur op over toppen at Mount Luxmore (1470 m) gennem de lavhængende klamme skyer, hvilket betød nul udsigt.... Næste dags største oplevelse var dog mødet med to grønne bjergpapegøjer. Her over et døgn efter at have

set et menneske, landede disse magede fugle mindre end 5 m fra mig, og de viste sig at være usandsynlige nysgerrige. Uden at foretrække en mine, hoppede en af dem hen og bed i mine vandresokker. (De lugter ellers ikke særlig godt). Snart efter baskede den omkring ørerne på mig for at undersøge rygsækken. Denne oplevelse med fugle i deres naturlige element, samt nogle svært ubeskrivelige døgn, helt med vablerne på sine våde fødder, gør afgjort, at rindende vand og bageren henne om hjørnet, kan nydes på en ny og helt anderledes måde.

5/11 Springet

I dag har jeg kastet mig ud fra en over 100 år gammel bro, med et 71 m langt elastik spændt til kroppen. På vej ned blev der tid til lidt luftakrobatik. 3 baglæns saltoer og så en tur i det kolde vand i floden under broen.... pludselig strammer elastikken, og jeg susede nærmest vægtløs opad igen, hvor jeg kom fra. Dette skøre påfund kaldet »Bungyjump«, har siden opfindelsen i 1988 trukket næsten 1.000.000 mennesker her til Queens-town. Det er det sjoveste og mest adrenalinfremkaldende jeg til dato har prøvet. Kort sagt, vildt.

Fremtiden.

De næste par måneder ligger foran mig med arbejde og rejse i New Zealand, og jan. febr. vil forhåbentlig blive brugt i det Malajsiske/Indonesiske ø-hav, før jeg vender tilbage til gode gamle Danmark, mange oplevelser rigere.

At bryde af og rejse bort
kan være svært og falde hårdt
men det er livets krav til dem,
som holder af at komme hjem.

*Hermed en god jul og et godt nytår,
samt tak for alle oplevelserne 95-97.
Palle Yde, New Zealand*

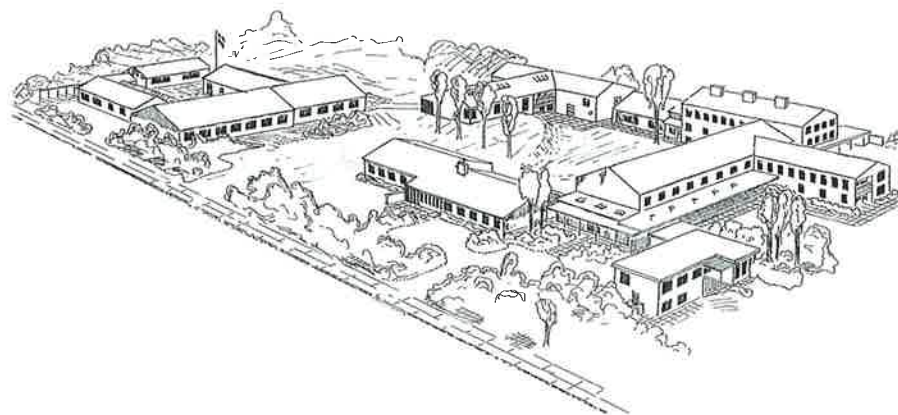
Byggeri

Har man ikke været gæst på skolen de to sidste år, vil man opleve nogle store forandringer, når man næste gang kommer.

Vores »HØJE NORD« – projekt, som vi byggede første etape af i 1992, er nu fuldenendt. Anden etape er færdig og første etape sat i stand og nyindrettet med hensyn til kælderen. Friskolen holder til i etape 2, som har indgang og udsigt ind til friskolens legeplads. Efterskolen besidder nu hele etape 1, som også omfatter alle lokaler i kælderen.

Disse lokaler skal tjene som erstatning for 7'eren og 8'eren, som nu er nedlagt, da vi har indrettet nyt træ- og metalværksted, hvor de før lå. Også vores musiklokale er væk til fordel for værkstedet, og det befinder sig nu i det nye HØJE NORD. På friskolen er hele »lille gang«, nu bygget om til at huse børnehaveklasse og skolefritidsordning, og det lille gårdrum er blevet stenbelagt og delvist overdækket. Lærerværelset er blevet gjort mere end dobbelt så stort, og er placeret, så det ligger midt på legepladsen med udsigt til både det lille gårdrum og græsarealet.

Da vi var næsten færdige med alt dette, besluttede vi at istandsætte de sidst værelser på SYDEN og HYBLEN. ALT er skiftet ud på værelserne, og nogle af værelserne er lavet om. Endelig skal det nævnes, at samtidig med alt dette har vi renoveret fysik og hjemkundskabslokalet, så alt her er nyt og tidssvarende. Endvidere har vi i alle relevante lokaler fået etableret udsugning m.v. efter arbejdstilsynets forskrifter.

Vi har nu fået købt lidt pynt ind til væggene, og mens vi stille og roligt overvejer, hvor det skal hænge, kan vi med tilfredshed konstatere, at den plan vi lagde – daværende bestyrelse og medarbejdere – nu er ved at være færdiggjort, idet vi stort set har været hele skolen rundt på 7 år. Vi er i den heldige og privilegerede situation, at vi meget ofte får at vide, at skolen er pæn (og ren!), så det gør det lidt nemmere for os at skulle leve i byggerod i mere end et halvt år.

Men nu er vi som sagt færdige med det vi planlagde, og tankerne kan gå i gang med at overveje, om det er en hal mere, eller en ny spisesal, eller en glasgang/opholdsstue langs hallen eller et musik/dramahus eller hvad der skal være det næste projekt, vi skal i gang med.

Med disse ord og tanker, vil jeg ønske alle årsskriftets læsere en glædelig jul og et godt nytår.

Finn

Skoleåret 96/97 i glimt

Lørdag d. 10.8: 2.års eleverne ankom til skolen. Højt humør og stor gensynsglæde.

Søndag d. 11.8: De nye elever startede deres efterskoleophold på en dejlig varm sommerdag.

Luften var tæt af spænding, forventning, nervøsitet og gå-på-mod.

12-15.8: De første dage var fyldt med informationer. Kontaktgrupper - husorden- valgfag rengøring.... For nogle var det alt overskyggende problem såmænd bare at holde styr på, hvor og hvad Høje Nord var!

22-23.8: Lille lejr tur til Nakkebølle. Der blev leget, badet, snakket, sunget og CYKLET. De gamle eventyr blev udsat for mangt og meget til stor morskab for os alle torsdag aften. Fredag formiddag blev Svelmø invaderet af over 100 mennesker – nogle med en våd bag (det var os på ca. 160 cm. og derunder!)

19.9: Aftenarrangement med Gary Snider, som meget veloplagt tog os på rejse i musikkens verden.

Temadage m. friskolen »Leg med mad«

Temadage m. friskolen »Leg med tøj«

20-21.9: Højskoleweekend med stor deltagelse af mange familier. Fredagen blev ved fælles hjælp en dejlig aften med masser af snak, sang, folkedans og god mad. Lørdag blev der arbejdet hårdt i diverse faglokaler og mange spændende produkter så dagens lys.

26.9: Fødselsdagsfest med lagkage, kakao og sang.

29.9: Åbent hus for nye interesserede elever og deres familier. Skolen blev på vanlig vis præsenteret på bedste vis af de nuværende elever.

21-28.10: Projektuge for 9. kl. med det overordnede emne: Modsætninger. Praktikuge for 10.kl.

7.11: Rockarrangement med 3 bands på Limonade-tour. Rockmusik for fuld styrke.

18.11-22.11: Teateruge med opsætning af »Nattergalen«. En hektisk uge hvor der både på scenen og bag ved scenen blev arbejdet ihærdigt på at få en godt resultat.

29.11: Adventsmøde med opførelse af »Nattergalen« og ca. 40 piger afsluttede en hyggelig aften med Luciaoptog.

10.12: Japan-aften med lysbilleder, fortælling og loppemarked arrangeret af friskolens 7.kl., som i efteråret var på en Japantur.

13.12: Luciadagen blev markeret ved at luciapigerne vækkede samtlige elever med sang og lærerne serverede varm kakao og boller. Sådan skulle det være hver dag, mente nogle.

19.12: Efter en herlig julemiddag med alt, hvad der hører sig til, gik turen til Odense Teater. Alle var mødt op i deres stiveste puds, og hvor vi sent vil glemme en flot opsætning af »Rejsekammeraten« med bl.a. Kim Larsen og Kjukken, vil Odense Teater sent glemme den store forsamling af elegante damer og fornemme herrer fra Ringe Fri- og efterskole, som vidste, hvordan man opfører sig, når man er i teateret!

13-20.1: Projektuge for 10.kl. med det overordnede emne: Andre tider- andre steder. Praktikuge for 9.kl.

17.1: Vinterfest for elever fra sidste år.

28.1: Besøg på Hjemly fri- og efterskole. Et stort diskotek sørgede for solid underholdning med god kontakt til publikum.

3-7.2: Terminsprøver om formiddagen og gymnastiktræning om eftermiddagen

7-9.2 Blivweekend. Gymnastikstævne i Ollerup med deltagelse af ca. 2000 gymnaster. Efter en fin opvisning kl. 13.50 var der mulighed for at slappe af ved at kigge på mange af de andre hold og evt. tage en tur i svømmehallen. Både Palle og Steffen var på gulvet og blev tiljublet på behørig vis af begejstrede elever.

11.2: Karneval med opfindsomme udklædninger, tøndeslagning og forskellige lege.

Et ikke helt almindeligt aftenmåltid

Dans om majstangen

12.2: Indefodboldsstævne afholdt hos os. Efter en nervepirrende finale mellem kostskolens drenge og vores drenge måtte vi konstatere, at vi var meget tæt på, og adskillige drenge mente også, at hvis der havde været bare en smule retfærdighed til, så havde vores drenge vundet!

13.2: Uddannelsesaften med besøg af repræsentanter fra gymnasiet, handelsskolen osv. Efter oplæg fra de forskellige skoler var der mulighed for selv at få informationer om lige netop den uddannelse, man selv var interesseret i.

27.2: Korstævne på Bernstorffsminde efterskole med deltagelse af adskillige fynske efterskoler. Musikken var skrevet af bassisten og komponisten Jorge Degas. Han og hans kone stod for instruktion og afviklingen af dette kæmpe arrangement. En stor oplevelse for koret at deltage i så stort et kor og en lige så stor oplevelse for os tilskuere, som kom om aftenen og hørte det medrivende brasilianske musik. Desuden spillede forskellige skolebands rundt på skolen.

2.3: Forældredag med gymnastikopvisning, kor, musik og samtaler med faglærerne.

8.3.15.3. Lejrskole til Skei Fjeldlandsby i Norge. En pragtfuld tur med gode hytter, fint skiterræn og flot skivejr.

19.3: Gymnastikopvisning ved friskolens gymnastikaften.

20.3: Efterskolernes forårsopvisning i Odense Hallen. Opvisningen tog sig rigtig godt ud på det store gulv. Til underholdningen om aftenen gjorde både Palle og Lars skolen stor ære med deres deltagelse i karaoke. Aftenen sluttede med dans til The Somethings.

6.4: Gymnastikopvisning i Ringe Hallen.

7-9.4. Temadage med friskolen med temaet »Det legende menneske«. Der blev bygget sansetunnel, lavet sort teater, tilberedt flæskkesteg under jorden, lavet modeopvisning osv.

11.4: På gymnasiet og se deres flotte teaterforestilling om Erik Menneskesøn.

18.4: Besøg af Katrine Nygaards far, som fortalte om sit arbejde som helikopterpilot. Arrangementet sluttede af med, at alle gik over på gymnasiets fodboldbane, hvor nedhejsning af en mand blev demonstreret. Helikopteren lettede efter både Katrine og Johanne var gået ombord.

20.4: Arrangement for kommende elever.

22-24.4: Besøg af tyske 1.g. elever fra Kiel. De deltog i såvel undervisningen som fritidslivet på skolen.

28.4. Musikarrangement med 2 bands fra en musikhøjskole.

20.5: Besøg af en sigøjnertrup, som underholdt os med deres musik, dans og flotte dragter.

21.5: Rejsegilde på Høje Nord 2.

Palles Dreamteam på »Airtrack-banen«

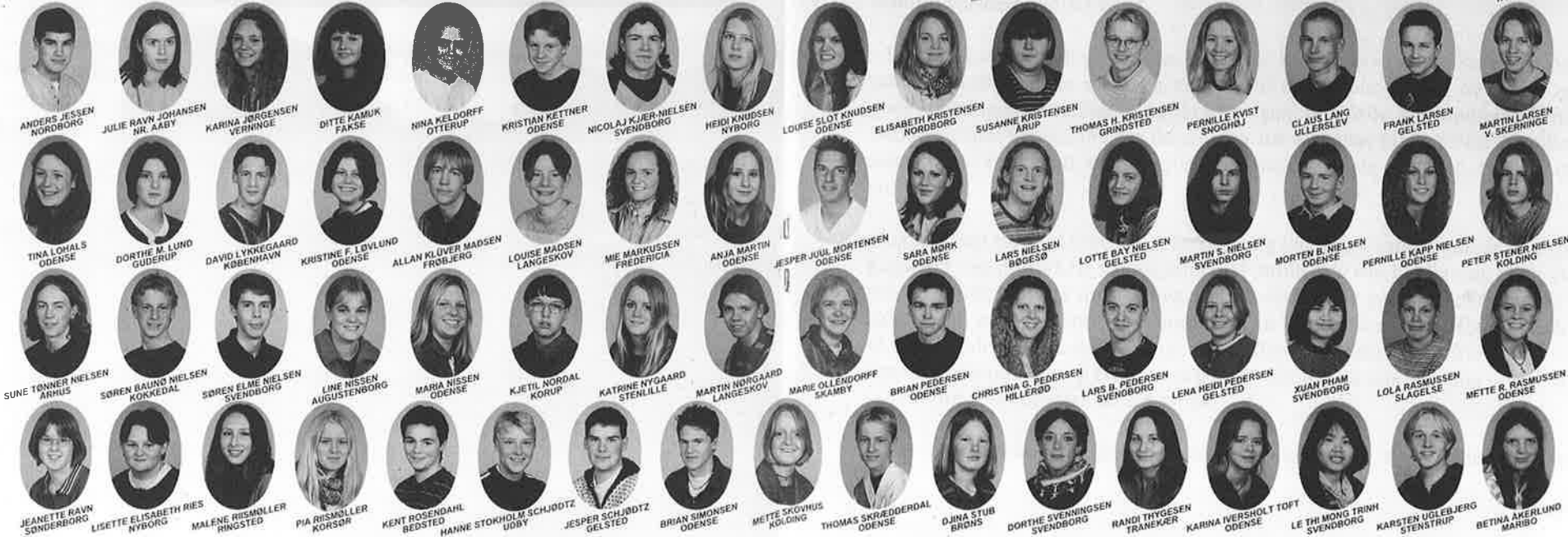

Eleverne til Gymnastikstævne på Gymnastikhøjskolen i Ollerup.

RINGE FRI- OG EFTERSKOLE
1996 - 1997

22.5: Musiktræf på Sdr. Nørå Fri- og efterskole med deltagelse af flere efterskoler, som præsenterede deres musik for hinanden.

23.5 Organisationen »Stop volden« gav os en uforglemmelig aften, hvor alvor og morskab gik hånd i hånd.

24.5: Elevmøde med besøg af mange jubilarer, gamle elever og andre med tilknytning til skolen.

29.5. Forårskoncert sammen med friskolen.

10.6. Foredrag og lysbilleder af fængselsbetjent fra Ringe Statsfængsel. Mange oplysninger og god debat.

13.6-15.6: Bliveweekend med gymnastikopvisning og bryllupsfest, hvor den amerikanske sanger Jennifer Rose dukkede »helt tilfældigt« op og sang nogle af sine sange, som passede fortrinligt til lejligheden, bl.a sang hun en kærlighedssang til sin mand.

16-17.6: Prøverne er overstået og skolen gøres hovedrent.

18-20.6: Den sidste lejr tur sammen. Der blev grint, grædt, snakket, skrevet mindebøger, lavet formidabel underholdning, spist festmiddag, og sunget ved bålet på en helt utrolig flot aften.

20.6: Afslutningsaften med sang, taler og underholdning. Det var svært at sige farvel – et godt skoleår var slut.

*Håber I har det godt, der hvor I er –
mange hilsner fra Anni.*

Nattergalen

I år havde vi lyst til at prøve noget eventyrligt, så da vi skulle vælge stykke til teaterugen, faldt valget på H. C. Andersens »Nattergalen«. Der var flere grunde til at vælge netop dét stykke; dels er det et evigt ungt eventyr, som giver stof til eftertanke for både store og små, og dels har Sebastian for mange år siden skrevet noget meget smuk musik og sang til stykket. Det blev første gang opført af Rimfaxe-teateret; og det var i øvrigt Sebastians første forsøg med musical-genren.

»Ih, hvor er det kønt« synger hoffet i stykket, og der var sandelig også meget smukt at se på.

Ved hjælp af gymnasiets og vore egne scenestykker samt en masse paller fik Hans, Gunnar og scenefolkene bygget en meget stor scene i tre plan, som kulissehødet så senere kunne forvandle til kejserslottet, byen og haven. Vi havde bestilt hjælp fra en professionel teatermaler fra Odense Teater, Ole Skov, og resultatet blev meget flot. Kostumeholdet fortsatte den gennemførte kinesiske linie i kostumerne og sminkningen, og resultatet var meget overbevisende. Især de to nattergale-kostumer stillede store krav til holdets arbejde. De havde *meget* travlt, men det flotte resultat var hele sliddet værd.

» I bliver dunket midt på maven, lige efter I har spist« truede Kejseren de stakkels hofffolk, som sammen med de to nattergale, folket, de onde og gode gerninger, fortællerne og kokkepigen udgjorde skuespillerstaben. Udsat for den trussel var der ikke andet for eleverne at gøre end at spille skuespil for fuld kraft, og det gjorde de så. »P« sagde tjenerne, så det var en lyst.

»Jeg har fået tårer af dine øjne, første gang jeg sang« sagde nattergalen til Kejseren, og musikken var også meget smuk. Vi var heldige at have et meget stærkt hold på musik siden, og musikerne fik god hjælp fra nattergale-koret, som var specielt sammensat til lejligheden. Sebastians musik til Nattergalen indeholder mange forskellige elementer; lige fra »mærkelige«, flerstemminge og svære stykker til »lige ud ad landevejen« – fællesange som »Nattergalen på sin gren«.

Stunt- og danseholdene leverede dans og gøgl i store, flotte tableauer som

bl.a. indeholdt akrobatik og ildpusteri, og de var i høj grad med til at gøre stykket til en fornøjelse for øjnene.

Stuntholdet havde været på dobbeltarbejde; først på ugen fungerede de også som scenebyggere.

Det er altid en stor fællesoplevelse at rive en uge ud af kalenderen og være sammen om at stille en forestilling på benene. For at det skal lykkes, kræver det, at enhver yder sit bedste. En musical er en stor mekanisme, og hvis selv det mindste led i en kæde falder ud, kan hele timingen falde til jorden. Derfor er teaterugen et vigtigt del af det, hele skoleåret handler om; at vi kommer til at fungere som ét hold.

Tak for en god uge
Ejvind Guldfeldt

At være tro mod sig selv

Inspiration kan ofte hentes i et citat.

Forleden så jeg i avisen følgende citat af forfatteren Sofia Kupermann: »Man kan ikke forvente, at omgivelserne vil respektere én, hvis man ikke respekterer sig selv, og selvrespekten er uløselig forbundet med at være tro over for sine rødder«.

Det ligner noget I har set eller hørt om før. I hvert fald de af Jer, i hvis mindebog jeg frejdigt har citeret Shakespeares:

» Vær tro mod dig selv, af det vil du lære, at du ikke kan være falsk mod andre«.

Ja, jeg vil tage munden fuld og vove den påstand, at alle, der har gået på Ringe Fri- og Efterskole har hørt om det indtil flere gange under opholdet på skolen, fordi det er en holdningsskole grundlagt på Kolds og Grundtvigs skoletanker.

Tanker som hele tiden skal og kan tolkes og respekteres for at give mening og fylde, så det forpligtende fællesskab ikke kun bliver »gamle travere«, der tages frem ved særlige lejligheder, men bliver levet hver dag, så ingen fristes til at »hoppe ud på sidelinjen«, med et: Det var ikke mig... eller: Jeg gjorde da ikke noget... når man inderst inde godt vidste, at man burde have været tro mod sig selv og ikke passiv eller værre endnu -falsk – og dermed fodre den indre svinehund, for nu at bruge et udtryk, som har været fremme i den senere tid, bl.a. i forbindelse med politiske udluftninger omkring flygtninge og fremmede, som er iblandt os.

Skal der være mening og indhold i at ønske *Glædelig jul og godt nytår*, da bør vi holde den indre svinehund i kort snor, turde respektere og leve med hinanden, samt tro på, at det kan og vil vi.

Glædelig jul og godt nytår
Jens Peder

Skitur Norge

Skei Fjeldlandsby

8.-15. marts

Efter sidste års succes havde vi atter i år valgt at lægge skolens udlandstur til den norske skilandsby Skei, 40 km. nord for Lillehammer.

Som I kan se på datoerne foroven, var turen lagt noget senere på året i år i håb om, at der var større chance for, at der var mere sne end som sidste år.

Rejsen til Norge gik igen over Frederikshavn – Göteborg. Der stødte eleverne på en grim forhindring. Da Sverige har strammet reglerne for køb af cigaretter for unge mennesker, kunne de ikke købe mere end 3 pakker hver. VILD PANIK. Der stod to store muskuløse mænd ved indgangen til cigaretboden, og de afviste alle under 18 år.

Løsning: Få fat i ikke-rygerne, vil du købe for mig? Det gav stor beskæftigelse for mange elever resten af natten, medens kiosken havde åbent.

Turen til Skei fra Göteborg gik fint på gode tørre veje. Da vi var fremme ved målet, var der morgenmad i cafeteriet, hvorefter der blev udleveret nøgler til lejlighederne og indkvartering, udlevering af mad og udpakning af bagage kunne finde sted.

Nu kom det store øjeblik, hvor der var udlevering af ski. For mange elevers vedkommende var det første gang, de skulle have sådanne mærkelige brædder på benene, og for mange af jer gamle elevers vedkommende ved I, hvordan der er, og hvordan det ser ud, når man første gang får sine ski på.

Som noget nyt havde skolen i år bestilt en combipakke til turen, det vil sige, at man står på langrendski de første to dage og på slalomski de sidste tre dage. Vejret var fint med høj sol og masser af sne både på langrendsløjperne og på slalomfjeldet, og for første gang så vi, hvordan området i virkeligheden så ud, da det hele var indhyllet i tåge sidste år.

Alle dage gik fint uden de store uheld indtil den sidste dag, hvor Hanne S. slog sit ben og måtte på skadestue, men hun kom dog med hjem, og vores praktikant Jan fik en T-lift i hovedet og blev næsten slået bevidstløs.

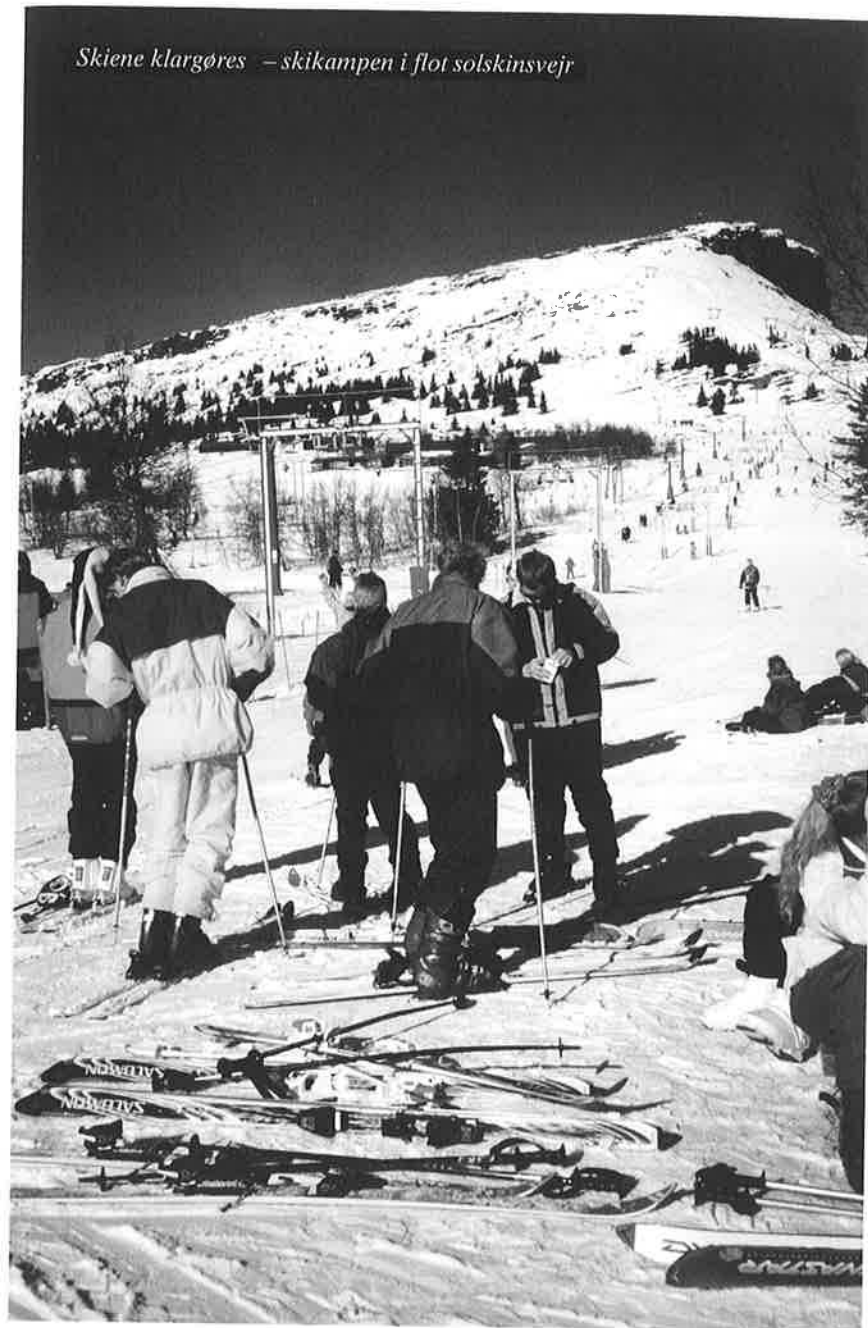
Jeg tror, alle vil give mig ret i, at vi havde en vidunderlig tur, selv om hjemturen var lidt lang og kedelig, da vi skulle helt til Varberg for at komme over til Grenå.

GODT NYTÅR

Jeg håber vi ses til elevmødet

Aage

Skiene klargøres – skikampen i flot solskinsvejr

Besøg i Kiel maj '97

Som mange sikkert ved, holder vi forbindelse med en skole i Kiel. Igen mere end 10 år har vi besøgt hinanden. Ankermanden på tysk side har været Peter Hopp, der, som I ved, taler perfekt dansk, som også er et af de fag han underviser i.

I skoleåret '96/'97 havde vi igen aftalt en udveksling, og i april var der 15 tyske elever fra 11. klasse (svarer til 1. g.) på besøg her hos os. Besøget forløb efter modellen fra sidste år, dvs. de var her 3 dage midt i ugen og deltog derfor i den daglige undervisning, lige bortset fra det obligatoriske besøg i Odense.

Da vi så 14 dage senere skulle genbesøge i Kiel, havde Peter Hopp fået den ide, at vi sammen med de tyske værtselever skulle deltage i en fjernsynsudsendelse i et kabeltv program, der hedder »Offener Kanal Kiel«. Eleverne var meget betænkelige, for det skulle selvfølgelig foregå på tysk, så vi forberedte, hvad vi ville sige, hvis vi nu blev spurgt om dette eller hint – Hvad er en efterskole for noget – hvordan er det at gå på en efterskole – hvem går der – osv osv.

Det er faktisk ret svært at planlægge, hvad man kan blive udsat for, men om ikke andet tog det lidt af nervøsiteten fra nogle.

Vi blev pålagt at medbringe en lille film om skolen, og heldigvis havde Dorde og Marie lavet projektopgave om skolen og havde til den lejlighed optaget en film.

Med film og bankende hjerte ankom vi så til Kiel og blev hjertelig modtaget af Peter og et kamerahold fra »Offener Kanal Kiel«, som filmede ankomsten hele vejen hen til skolen.

Om aftenen skulle vi i studiet, men fik at vide at kun 4 danskere og 3 tyskere kunne være med, for et hold franske udvekslings elever og deres tyske værtselever var også tilstede i studiet.

Da vi endelig kom på, forløb det helt anderledes, end vi havde regnet med. En stor del af tiden gik med at snakke med og om de franske elevers oplevelser i Kiel (de havde været der i mere end en uge) samt en del tekniske vanskeligheder (sådan så det i hvertfald ud for os. Der blev råbt og skreget ude i regi-rummet og skærmen gik nogen gange i sort.). Da vi skulle på, blev vores ankomst til Kiel samt Dorde og Marie's film vist. Der blev grinnet en del over folkedanser opvisningen måske pga. dragterne. Derefter blev eleverne spurgt om alt muligt og de svarede på næsten perfekt eller i hvertfald forståeligt tysk Da en af dem, jeg tror det var

Peter Hopp holder foredrag om byen Kiel.

Værter og gæster stillet op til gruppebillede.

Lasse, snakkede noget om, at vi sang meget, blandt andet havde vi morgensang, blev de straks opfordret til at synge en dansk sang, hvilket de prompte gjorde: »Der er så meget der kan trykke.....«. Stor applaus fra alle i studiet !

Hele forløbet varede måske en time og da vi gik derfra lidt svedte og øre, var vi meget spændte på, hvordan det var blevet opfattet af seerne. Havde det nu været pinligt, eller var det bare supergodt ?

Da vi igen mødtes i skolen, kunne vi nok regne ud, at vi ikke var blevet TV-stjerner i denne omgang. Et par enkelte havde set programmet, men de fleste havde set noget andet.

Nu da vi er kommet hjem og eleverne fra holdet '96 / '97 er spredt for alle vinde, tror jeg at sådanne gensidige besøg betyder meget for, hvordan vi ser hinanden. Det slår mig tit, at tyskerne ser meget positivt på danskerne. De synes, at vi er meget åbne og lette at snakke med, har et godt humør samt ikke tager tingene mere alvorligt end nødvendigt. Samtidig har de stor respekt for den måde vi tilrettelægger vores skolegang på (specielt hele efter- og friskoletanken), samt måden vi indretter vort samfund.

*Vi ønsker jer alle en rigtig glædelig jul og et godt nytår
Hilsen Liselotte Svane og Jørn Mathiesen*

Helnæs 1997

Skoleåret er ved at være slut – eksamens bånd snærer og karaktererne summer rundt på skolen, det er nu I skal ha' sagt og skrevet lige det vigtigste af det I har lært i skoleåret 96 – 97.

Der svedes inde som ude, det var en rigtig varm juni måned.

Midt i alt dette bliver der planlagt afslutningslejr tur.

Eksamen blev klaret, badetøjet og telte pakket ned, lejrturen er begyndt.

Som før gik turen til HELNÆS MØLLE FRILUFTSLEJRPLADS. I år blev alle elever kørt i busser til Dreslette kirke, hvorfra man har en fantastisk udsigt ud over Vestfyn + Helnæs. Herefter gik vi til Gl. Ager-næs, hvor middagsmaden blev spist, for at få »benzin« på til den sidste vandring ud til møllen.

Fuld koncentration til aftenens flotte underholdning.

Formålet med lejrturen var at være sammen alle mand hele tiden i 2 dage, og hertil er en teltlejr det perfekte.

Hurtigt blev teltene rejst, og lejrpladsen fyldtes med farvestrålende 3 – 4 mands »huler«.

Der blev badet – spillet fodbold, elever mod lærere, – skrevet i mindebøger – sunget omkring bålet – gået ture. Noget nyt på Helnæs Mølle var kaningården.

Det gamle silohul var blevet omdannet til en kaninby, hvor 20 – 30 små kaniner hoppede rundt til stor glæde for mange elever og lærere.

Næste dag lavede vi ørundtur, med forskellige opgaveløsninger, lige fra træklatring til kanosejllads. Festmiddagen blev leveret hjemme fra skolen, og aftenens underholdning blev leveret af de forskellige grupper fra ørundturen.

Lærernes indslag i år, var inspireret af sangen -fy fy skamme skamme slut slut prut forbudt-.

Da mørket sneg sig på, blev der lavet bål på stranden. Guitaren og sangbøgerne dannede ramme om rigtig lejrskole råhygge, imens stjernerne langsomt sneg sig frem på natterhimmelen. I lygtemånens skær fandt vi tilbage til lejrpladsen, hvor mange fik skrevet de sidste kærlige hilsner i mindebøgerne, inden vi kravlede ned i poserne.

Lejrturen var slut – næste dag bragte busserne os sikkert hjem til skolen, og lige pludselig stod forældrene og kiggede undrende på jer – et år var gået – noget var sket – hvor var de unger, de afleverede for et år siden ??

*Mange hilsner
Steffen*

MC-Katrine med ju-hu pigerne.

Den sidste aften på Helnæs.

Hilsen fra linieholdet i MEDIE

Vi har med saks og lim været en tur rundt i linieholdets udgivelser fra foråret 1997. Der blev, ud over enkelte temasider, udgivet ialt 3 numre.

Måske vil overskrifterne i collagen vække minder frem hos sidste års elevhold.

Med dette vil »RE-daktionen« gerne ønske jer alle en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Med venlig hilsen
Red@ktionen.dk

Hilsen fra 10 års- elever

Kære elever 1987-88

Efter opfordring vil jeg hermed fortælle, hvad jeg har lavet de sidste 10 år. Min 9.kl. tog jeg på Ringe Efterskole og derefter fortsatte jeg 10. kl. på Otterup kommuneskole.

Derefter brugte jeg et år på EFG jern og metal el-linien.

I 1990 startede jeg min uddannelse på Odense sygehus som audiologiassistent. Arbejdet består i at lave høreprøver og tilpasse høreapparater.

I 1992 blev jeg færdig som audiologiassistent, men kunne ikke få job, hvorefter jeg begyndte at arbejde som hjemmehjælper ved Odense kommune.

I 1993 fik jeg job på audiologisk afdeling i Århus og flyttede dertil.

Jeg mødte min mand i Århus, og vi blev gift i april i år. Vi har 2 børn, Mathias på 5 år og Camilla på 2 år. Vi bor på Djursland i byen Auning

Venlig hilsen
Tina Davidsen. f. Hansen
Villavej 4, Gjesing, 8963 Auning.

87-88

Så er der gået 10 hurtige år mere.

Efter Ringe Efterskole gik jeg i lære som maskinmester i Svendborg. Praktikperioden er gået med sejlture til Fjernøsten og rundt om England, Skotland og Irland et halvt år, samt et halvt år på en boreplatform i Nordsøen.

Alt læseriet blev jeg færdig med til Sct. Hans 1994, og så troede jeg, det var godt. Men søværnet kaldte i 17 måneder. Jeg fortsatte på skolebænken til febr. 95, og derefter 3 måneder til Færøerne. I juli 95 blev det også til en tur til Grønlands Vestkyst, men inden da blev jeg »farmer« på Birkely.

I januar 96 startede jeg på mit nuværende arbejde som sejlende maskinmester.

87-88 – Vi ses d. 16. maj 98.

Med venlig hilsen
Jesper Markvardsen
»Birkely«, Sømoesevej 13, Langå, 5874 Hesselager.

En lille hilsen fra det Sydfynske.

Da jeg stoppede på Ringe Efterskole, tog jeg på Gudslevholm Idræts-
efterskole.

Dernæst var jeg på EFG basisår jern og metal. Efter EFG arbejdede
jeg på en gård indtil jeg kom i lære som smed på Skako i Fåborg. Da jeg
var færdig der (det sidste halvandet år snakkede jeg ikke med min værk-
fører, da han ikke kunne lide mig, og iøvrigt synes jeg, han var/er en
idiot), tog jeg til New Zealand for at passe får i 10 måneder. Da jeg kom
hjem, begyndte jeg som smed igen, men sagde så min job op for igen at
tage til New Zealand, denne gang på ferie og jagt, som er min store hob-
by. Nu er jeg tilbage på fabrikken, man smider jo ikke guld på gaden.

Facts: Jeg bor i bofællesskab i Ollerup, har en hund, som min mor
passer, ingen penge, går stadigvæk til gymnastik og lidt på jagt, når jeg
ikke tjener herre??? som afløser for graveren, der var min brors job, men
han rejste, så nu er det mit job en gang imellem.

Fremtidsplaner: Til Canada for at besøge en ven og skyde en bjørn.

Vi ses den 16. maj 98.

Hilsen

Søren Aaskov

Skovmarksvej 23, Ollerup, 5762 V. Skerninge.

Kære elever 1987-88.

Efter jeg var færdig på Ringe Efterskole, tog jeg et år på EFG handel og
kontor.

Jeg ville gerne være i butik, men fik ikke nogen læreplads.

Arbejde har jeg næsten haft hele tiden. Først var jeg en sæson i et argur-
ke-gartneri, derefter har jeg været på en flaskecentral i Otterup i ca. 6 år.

December 1991 flyttede jeg i lejlighed sammen med min kæreste.
September 93 flyttede vi så til et hus, som vi lejer af mine svigerforældre.
Til huset hører en købmandsbutik, og jeg begyndte at arbejde der.

Oktober 96 blev jeg forlovet med min kæreste, som jeg har kendt i 12
år.

Venlig hilsen

Pernille Maria Rasmussen

Ringvej 15, 5485 Skamby.

Kære elevhold 87-88 og alle lærere.

Hermed mit bidrag til »Hvad-er-der-mon-blevet-af-dem« litteraturen.

Tja, efter at have oplevet et år på Ringe Efterskole måtte jeg simpelt-
hen have et år mere – 10. kl. – men så gik turen også tilbage til Sønder-
jylland. Efter tre år i gymnasiet blev jeg student i '92, og hvad så? En
arbejds- og oplevelsestur til USA., et halvt år ved kassen i Kvickly i Tøn-
der og så tilbage til Fyn. 9 måneder på Gymnastikhøjskolen i Ollerup
gjorde mig i topform – mit livs top-form! – og bestyrkede mine planer om
at tage uddannelse på Fyn. I september '94 startede jeg på sygepleje-
skolen i Odense, og hvis alt går vel, skulle jeg gerne bestå min afsluttende
eksamen – og altså blive sygeplejerske – en god uges tid efter vi ses til
elevmødet i maj.

Jeg håber, at rigtig mange af jer dukker op til elevmødet.

Med kærlige hilsener

Anne Mette Michelsen

Kløvervænget 6, 1005, 5000 Odense C.

Kære 87-88'ere, lærere m.m.

I sommers sad Lone Risager og jeg og kiggede på gruppebilledet af vores
årgang og minderne vældede frem. Det forbavsede os, at der er gået 10 år
siden pastelfarverne, polo T-shirts og sweatshirts tegnede billedet af en
årgang, der lyttede til U2, Gnags og TV2, læste tyske tekster om Nena og
efterladede digte af Malthe-Bruun, og lod Dobbler-effekten passere forbi i
fysiktimerne, baksede med x og y i matematik.....nød godnathistorierne,
folkedansen, gymnastikken og musikken og lærte hinanden at kende. Det
var en oplevelse.

10 år....og hvad er der så sket? Efter at de salte tårer fra afskedsdagen
havde tørret ind, fulgte tre år i gymnasiet, 1/2 år i Cambridge, 1/2 år på sy-
skole og nu 6 år på Kunstakademiets Arkitektskole i København, hvor
jeg regner med at blive færdig som arkitekt til sommer. Studiet har givet
mulighed for at rejse rundt i verden: Jeg har været i praktik på en tegne-
stue i Sydney, arbejdet i Norge med at udvikle idéer og visioner for, hvor-
dan småbyer kan udvikle sig rent arkitektonisk, deltaget i en Erasmus-
workshop i San Sebastian, Spanien og var i august i Japan sammen med
nogle studiekammerater for at vise japanske bydesignere, hvordan euro-
pæiske byrum indgår i byerne. Alt sammen oplevelser, der tager udgangs-
punkt i opfattelsen af, hvordan mennesket relaterer sig til sine omgivel-
ser. Dette gav efterskoleopholdet mig god ballast til. Dels i undervisnin-

gen, samværet, kammeratskabet m. m., og dels muligheden for at komme i praktik, hvor jeg var i praktik hos arkitekten på Rolighedsvej.

Så en opfordring til de nuværende elever må være: Nyd skolen og dens tilbud!

Ud over at tegne nyder jeg livet i København, og jeg vil ønske jer alle en god jul og et godt nytår.

Med venlig hilsen

Maria Ljungbo Jensen, elevhold 87-88
Østrigsgade 24 st. th.. 2300 København S.

Hej allesammen.

Nu er der gået 10 år, og når jeg kigger i bakspejlet, synes jeg ikke det er ret lang tid siden vi stoppede på efterskolen. Og dog – når man dengang prøvede at se 10 år frem, virkede det fuldstændigt uoverskueligt. Det er det ikke mere, og for mig er tiden gået således: Da skolen var færdig, fortsatte jeg i lære som tømrer, og var færdig i efteråret 91. Kort efter skulle jeg aftjene min værnepligt, hvilket foregik i Næstved ved Hest-eskorten. Det tog et år, og siden da har jeg arbejdet som tømrer – mest i udlandet. Ellers er der ikke så meget at sige, ud over at jeg har det godt, er ugift, har ingen børn, vejer 10 kg. for meget – og at jeg glæder mig til vi ses den 16 maj 98!

Mange venlige hilsener

Kasper Kappel Iversen
Gråstengsgade 3, 4tv., 1677 København V

PS: Jeg skulle hilse fra Klaus – min værelseskammerat – han har det også godt!

Hej allesammen.

Ja, så er der gået 10 år – tænk sig, at vi er så gamle allerede. Da jeg i 89 var færdig efter 2 år på efterskolen, tog jeg på EFG-jordbrug i Dalum. I 90 startede jeg så i lære som gartner i Århus, først i væksthus senere som anlægsgartner. I juni 93 fik jeg så mit svendebrev. Efter 1 år som anlægsgartner var jeg så uheldig at komme ud for et trafikuheld, der desværre

gjorde, at jeg ikke kunne klare det fysiske arbejde p.g.a. et dårligt knæ. Så jeg tullede rundt et år på sygedagpenge, hvorefter jeg har taget en 2-årig uddannelse som anlægsgartner. Det har jeg været meget glad for. Jeg blev færdig her i sommer og forsøger nu sammen med en kammerat at starte et konsulentfirma, desuden har jeg undervist lidt. På den private front er jeg alene og bor i Århus sammen med en veninde. Jeg har dog lige solgt min lejlighed pr. 1.12 uden at have en anden bolig og jeg skal hilse og sige, at det er **rigtig** svært at finde noget i Århus og omegn lige nu.

Men under alle omstændigheder glæder jeg mig meget til vi ses til elevmødet i maj, forhåbentlig kommer rigtig mange af jer.

Kærlig hilsen

Susan Skytte
Willemoesgade 22 st. th., 8200 Århus N.

Kære årgang 87-88

Tiende klasse på R.E., sproglig studentereksamen, sabbatår med rejser og højskole, historiestudie ved ÅU...og så knækkede filmen. Dyb eksistentiel krise!.....Måske kendte vi hinanden for 10 år siden? Jeg er ved i grove træk at fortælle dig, hvem jeg er nu.....Hvorfor sidde med stakkevis af bøger og SKUMME over menneskehedens grænseløse dumhed og manglende tagen ved lære af fortidige katastrofer i mit forsøg på at forstå, hvorfor mennesket ikke kan sætte sig ud over syndefaldet og opføre sig anstændigt?! (altså sådan kort fortalt). Hvorfor? – når det pludseligt går op for en, at man ikke kan få øje på sig selv!

Jeg måtte simpelthen GØRE noget, og hvad gør man, når man er mest bange for børn og andre mennesker incl. sig selv? Jeg droppede studiet og kastede mig ud midt i en børnehaveklasse og søgte 1/2 år senere ind på pædagogseminariet.

Jeg har nu arbejdet som pædagog i en børnehavetrekvarter år og har lige scoret et ønskejob i en utraditionel og endnu ikke startet børnehavet i Nyborg. Det glæder jeg mig ganske meget til. I mellemtiden er jeg blevet ret god til »at se det store i det små«, trække børnene i nærerne på en ligeværdig måde, støtte dem i at spise madpakken når *de selv* er sultne samt finde grønne larver!

Samtidig arbejder jeg på at blive mere mig selv. Jeg tror vist jeg har fundet min mening med livet – indtil videre.

Men ikke blot efterskolelivet og de interesser, det gav grobund for, har præget mit liv gennem 10 år. Det har også vidundrene Heidi & Berit –

dvs. Knudsen og Bau- mine efterskolehjerteveninder. Vi bestræber os på at se hinanden nogle gange årligt og lever med hinanden i med- og modgang og mindst til vi bliver 90! Det er en stor glæde.

Vi ses til elevmødet 98!

Med kærlig hilsen

Lene Larsen

Bystævnevej 27, 3 th., 5200 Odense V.

Hej elevhold 87-88.

Efter sommerferien i 1988 startede jeg på Tornbjerg Gymnasium i Odense-matematisk linie. Her knoklede jeg i 3 år og fik min fine hue. Herefter rejste jeg til USA, til staten Washington, hvor jeg passede to piger på to og fire år. Jeg havde et rigtigt godt år her med en masse dejlige oplevelser. Hjemkomsten til Danmark var en stor omvæltning, og: hvad nu! Jeg fik så et halvtidsjob på et plejehjem i Odense som kaffepige. Derudover fik jeg et rengøringsjob om morgenen på en skole.

Jeg stoppede med at arbejde efter et halvt år, og tog så en måned på rejse med rygsæk. Det var i sommeren 93 og sammen med Lene Larsen og Heidi Knudsen. Vi rejste ned langs kysten i Tyrkiet, sejlede til en af de græske øer og sluttede i Athen. Det var en virkelig god og oplevelsesrig tur, men meget varm. Efter denne lille rejse startede jeg på et kursus, som Odense Kommune havde startet. Her lærte man EDB, video og foto, og så var det kun for piger.

Her gik jeg indtil november måned, hvor jeg startede som kassedame i Bilka – juleassistance.

Efter jul og nytår 93 havde de ikke brug for mig mere i Bilka, men så fik jeg noget rengøringsarbejde igen. Dette havde jeg til sidst i februar 94, hvor jeg flyttede til Herning. I Herning startede jeg på sygeplejeskolen og forventer at blive færdiguddannet som sygeplejerske d. 1 dec. i år.

Her i Herning bor jeg sammen med min kæreste, som jeg har kendt i over 2 år. Vi bor i et hus tæt på centrum af Herning.

Det var så lidt om, hvad der er sket siden vi gik i skole sammen. Jeg håber at se så mange som muligt til elevmødet, og glæder mig til dagen.

Med venlig hilsen

Berit Bau

Slagelsesvej 29, 7400 Herning

10 års jubilarer.

20 års jubilarer.

25 års jubilärer.

50 års jubilärer.

30 års jubilärer.

Elevmødet 1998

Elevmødet vil blive afholdt

lørdag den 26. maj 1998

Indbydelser vil blive udsendt
til alle medlemmer

Foredrag om flyvevåbnet

Fredag d. 18. april 97 sad der en flok forventningsfulde elever i foredrags-salen på Ringe Fri- & Efterskole. Alle eleverne på efterskolen og 7. kl. fra friskolen sad klar til at slå ørene ud de næste par timer. Foran os i arbejdstøjet stod Bent Ole Nygaard – Katrines far, som var og igen i år er elev på Efterskolen.

Bent Ole er ansat i Flyvevåbnets redningseskadrille (ESK 722) og flyver helikopter.

Han fortalte om organisationen, forlægning og opgaver.

Der er 3 helikoptere på 214 timers vagt i hele landet. 15 min. varsel om dagen og 1 time om natten. Han fortalte og viste, hvilke område de dækker og hvad opgaverne især består af.

Bl.a. eftersøgning til havs, redning af nødstedte og ikke mindst overførsel fra øer til sygehuse. Bagefter blev der vist en film, som illustrerede de forskellige opgaver.

Der var på nuværende tidspunkt ingen, der sov og heller ingen der snakkede. Bent Ole fortalte nogle af de hårrejsende missioner, de kommer ud for. Især gjorde han meget ud af at fortælle og vise, hvordan en person så ud ved selvmordsforsøg med panodil. Noget mange unge mennesker prøver – i et råb om hjælp – uden at vide hvilke konsekvenser det får – der skal få piller til at ødelægge leveren.

Spørgelysten var stor blandt de unge, og der var spørgsmål lige fra, hvordan man søger ind som pilot og til kommentarer til de oplevelser, Bent Ole fortalte om.

Til sidst viste Bent Ole en film om jagerflyvere i England, hvor han har været pilot i 3½ år. En meget illustrerende film om fart, landskab og den trange plads en pilot arbejder under.

Og nu til dagens store begivenhed, som kunne blive til noget og måske ikke. Der skulle være helikopterdemonstration på Ringe stadion, men hvis der skete noget, hvor helikopteren skulle assistere – ja, så måtte vi sige at sådan skal det jo være. Hele friskolen og efterskolen begav sig ud i aprilkulden, og stod spændte og ventede. Og pludselig kunne vi høre en brummen i det fjerne, som kom nærmere og nærmere, for lige pludselig at vise sig som en meget stor helikopter på pladsen foran os.

Den lettede og landede og sendte en mand ned ad linen og fløj rundt over os, og landede igen, for til sidst at tage Bent Ole, Katrine og en veninde med til Sjælland. Der blev vinket og klappet efter en vellykket og

Katrine Nygård tar' på weekend.

spændende formiddag, hvor alle havde fået et godt indtryk af, hvor vigtigt det er, at der hele tiden er folk på arbejde inden for redningsarbejdet. Bent Ole roste eleverne for at være meget interesserede og opmærksomme – og han er villig til at komme igen. Herfra siger vi mange tak til Bent Ole for et spændende og interessant foredrag.

Dorte Rosenfeldt
Elevforeningen

Elevfest 24. maj 1997

Solen viste sig fra sin pæne side, da vi lørdag den 24. maj traditionen tro startede til elevfesten på Ringe Fri- og Efterskole. Det dugvåde græs forhindrede ikke de nypudsede sko at bevæge sig tæt ned til flagstangen. Alt imens flaget stille gled til tops, slog spillemændene tonerne frem til »I østen stiger solen op«. Og jeg tror ikke der var ret mange, der ikke stemte i for vi kan faktisk slet ikke lade være. Vi, der har gået på skolen for gud ved hvor længe siden, var jo vant til at synge hver dag-flere gange om dagen. Vi var ca. 100 morgenfriske der var mødt op, og de fordelte sig sådan.

50 årsjubilarer 2 personer
30 årsjubilarer 8 personer
25 årsjubilarer 24 personer
20 årsjubilarer 36 personer
10 årsjubilarer 26 personer

Efter morgensangen samledes jubilarene i klasseværelser, hvor gamle minder blev hevet frem og billederne fik gang i lattermusklerne hos nogen. For udenforstående er det nok svært at forstå at snakken kan gå sådan, efter så mange år for det er jo ikke ret mange, der har tæt forbindelse i løbet af årene, der er gået. Så var det allerede frokosttid, og var vi ikke sultne, så blev vi det, da vi så hvad pigerne i køkkenet havde tilberedt til os. Det var et utroligt lækkert arrangement af alt muligt forskelligt, der var sat frem på det store ta' selv bord.

Efter frokost var det tiden for aktiviteterne og folk var virkelig aktive. Finn stod for rundvisningen. Der blev fortalt om skolen lige fra den stråttekte på Søvej i 1875 og til alle de tilbygninger og renoveringer skolen har været udsat for lige til nu. Det var spændende. Der var ca. 75 lyttende og bag efter fulgte de med på rundvisningen. Jeg ilede videre for at få et indtryk af de andre aktiviteter.

På friskolen var ca. 70 bænket til sang, hvor Jørn spillede klaver og spillede guitar, og der blev sunget godt med. Teksterne var på overhead og der var både engelske og danske tekster og jeg skal love for, at der blev sunget godt igennem ved »En platfodet flue med et blå øje«. Så gik turen videre til til gymnasiehallen, hvor 23 pustende og stønnende volleyspillere gik til makronerne på 2 baner. Og det var tydeligt nogle gamle garvede

spillere der kørte på rutinen – men det hyggede de sig også med. I den anden ende af hallen var der gymnastik. Der var ca. 20 personer, der gik på hænder, slog salto eller sprang i trampolin. Det så flot ud. Nogle spillede basket – det var dem der ikke gad klæde om.

Sidste aktivitet var fodbold – de gamle mod de nuværende elever. De unge vandt 5-4, og dommer Lars Nyholm måtte høre for en del kritik efter kampen. Pudsigt nok af det tabende hold.

Eftermiddagen sluttede af med en gymnastikopvisning fra det nuværende elever, og det gjorde de godt. Det var flotte serier, der blev vist – og vi gamle måtte indrømme, at det var noget andet end da vi gik der.

Igen spisetid og igen noget lækker mad. Bagefter var der underholdning og endelig aftenens højdepunkt, som var folkedans. Der måtte laves flere kredse og alligevel kneb der med pladsen – det er åbenbart noget de fleste hygger sig med. Vi sluttede af med »sku gammelt venskab« og så spillede eleverne op til diskotek – men de fleste gamle elever takkede for en dejlig dag og begav sig hjem eller et andet sted hen.

Jeg vil gerne til sidst takke alle, der var med til at gøre endnu en elevfest mulig og vellykket, og det være sig lærere, elever, køkkenet og ikke mindst alle de gamle elever.

Stort TAK til alle og på gensyn næste år.

På elevforeningens vegne Dorte Rosenfeldt

Volleykamp

En af de årlige begivenheder er volleykamp mod de nuværende elever og elevforeningens bestyrelse. Og det skulle det også være i år. Vi må jo som altid låne en elev, da vi ellers kun er 5. Vi spillede 3 sæt og vi vandt 1. og 3. sæt. Det var en god kamp og eleverne var hurtige til at bede om revanche. Men vi mente, det skulle være senere på året, så ind i det nye år udfordrer vi igen elevholdet. Vi håber på en god kamp og nogle ivrige tilskuere.

*På elevforeningens vegne
Dorte Rosenfeldt*

ÅRSREGNSKAB 1996

<i>Indtægter:</i>	
Salg af elevskrifter	17.748
5-årsabonnenter	3.510
10-årsabonnenter	4.040
Indgået ved elevmødet	17.342
Indtægter ialt	<u>42.641</u>
<i>Variable omkostninger:</i>	
Trykning, elevskrift m.v.	+30.307
Musik ved elevmødet	+750
Andre udgifter ved elevmødet ..	+353
Emballage	
Variable omkostninger ialt	<u>+31.411</u>
<i>Gaver:</i>	
Gaver og blomster	+900
Gave til fredagsholdet	+1.500
Gaver i alt	<u>+2.400</u>
<i>Administrationsomkostninger:</i>	
Kontorartikler/tryksager	+1.338
Porto	+7.704
Kontingent DGI	+356
Kørselsgodtgørelse	+850
Bestyrelsesmøder	+464
Administrationsomkostninger ialt ..	<u>+10.712</u>
<i>Øvrige omkostninger:</i>	
Mindre nyanskaffelser	+3.995
FINANSIERING	
Renteindt. pengeinstitutter	629
Renteindt. obligationer	9.461
Erhvervsmæssige Gebyrer	+180
Finansiering ialt	<u>9.910</u>
VÆRDIPAPIRER	
Dansk stat 10% (Nom. 65.000)	
Dansk stat 6% (Nom. 25.000)	
Nykredit 10% (Nom. 28.000)	20.966
Dansk stat 6% (Nom. 95.000)	96.539
Værdipapirer ialt	<u>117.505</u>
LIKVIDE BEHOLDNINGER	
Kasse	12
Giro	773
Bikuben	12.404
Bikuben	7.106
Likvide beholdninger ialt	<u>20.297</u>
KAPITALKONTO	
Egenkapital primo	130.706
Årets resultat	4.032
Kursregulering	2.190
Kapitalkonto Ultimo	<u>136.928</u>

FREDAGSHOLDET

Overført fra sidste år	1.375
Fredagsholdet ialt	<u>1.375</u>

BALANCE 31.12.1995

<i>Aktiver</i>	
Tilgodehavende renter	500
Værdipapirer	117.505
Likvide beholdninger	20.297
Aktiver ialt	<u>138.303</u>
<i>Passiver:</i>	
Egenkapital	136.928
Fredagsholdet	1.375
Passiver ialt	<u>138.303</u>

Ringe, den 23. maj 1997

LARS LIENGAARD

Regnskabet gennemgået og fundet i orden.

ROBERT HUNE-RASMUSSEN/GUNNAR JOHANSEN

OVERSIGT OVER 5 OG 10 ÅRS ABONNENTER

Ringe Efterskoles Elevforening

10 år	Antal	Rest år	Antal Elevskrifter	Pris kr.
1987	18	1	18	810,00 kr.
1988	17	2	34	1.530,00 kr.
1989	12	3	36	108,00 kr.
1990	18	4	72	288,00 kr.
1991	18	5	90	450,00 kr.
1992	11	6	66	396,00 kr.
1993	29	7	203	1.449,00 kr.
1994	27	8	216	1.728,00 kr.
1995	4	9	36	324,00 kr.
1996	10	10	100	4.500,00 kr.
Ialt	164		871	39.195,00 kr.
5år				
1992	18	1	18	810,00 kr.
1993	20	2	40	1.800,00 kr.
1994	26	3	78	3.510,00 kr.
1995	20	4	80	3.600,00 kr.
1996	19	5	95	4.275,00 kr.
Ialt	84		300	13.995,00 kr.
Ialt	242		1229	53.190,00 kr.

Elevforeningens bestyrelse

Stående: Michael Koch & Dorte Rosenfeldt
Forrest: Lars Liengard, Lars Nyholm, Hans Henrik Madsen

ELEVFORENINGENS REPRÆSENTANTER I SKOLENS BESTYRELSE

Finn Jensen

Klaus Holm

***Elevforeningens bestyrelse
og skolens personale
ønsker alle årsskriftets læsere
en glædelig jul og et godt nytår.***

Du kan gå på posthuset og få et adresseændringskort (**forsendelsen er gratis**).

Du kan udfylde nedenstående talon og sende til mig.

Venlig hilsen
Lars Liengard

Vi/jeg er flyttet den

Navn

Årgang

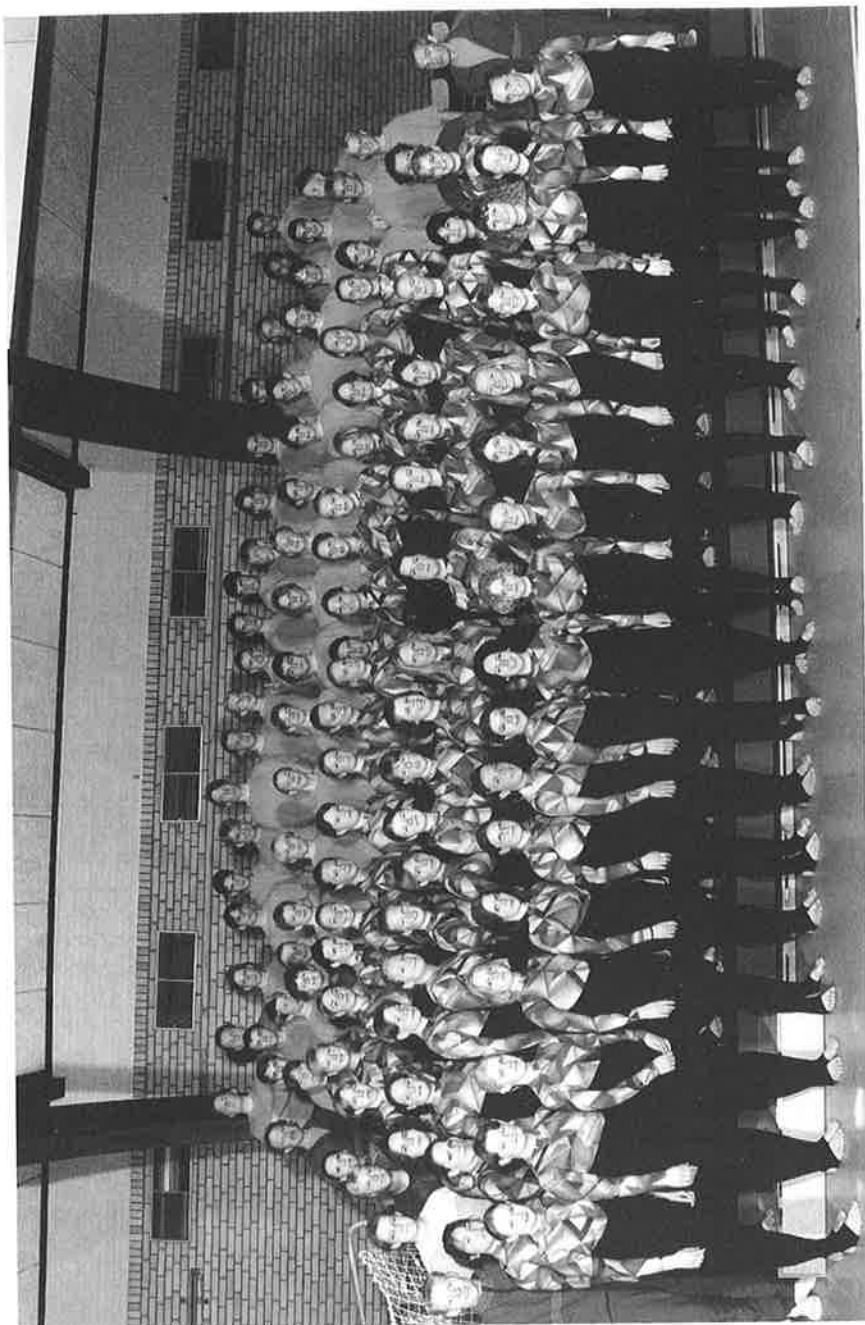
Fra: Gade/vej etage, lejlighed

Postnr. By

Til: Gade/vej etage, lejlighed

Postnr. By

Ringes Fri- & Efterskole, Elevforeningen, Rolighedsvej 25, 5750 Ringe.

Faste undervisere på Ringe Efterskole skoleåret 1997/98

Finn Larsen

Forstander
Fortælling
Kor
Matematik

Anne Glent-Madsen

Dansk
Matematik
Engelsk
Medie
Pratik

Steffen Andersen

Gymnastik
Dansk
Kursus 1
Friluftsliv
Spring

Johannes Andreasen

Dansk
Fysik
Volleyball
Basket

Anni Bjørge

Dansk
Engelsk
Matematik
Hjemkundskab

Gitte Elbæk

Tysk
Tekstil
Kalligrafi
Beklædningsyning

Ejvind Guldfeldt

Dansk
Fortælling
Engelsk
Fysik
Musik
Kor

Lars Liengard

Matematik
Spring
Stenslibning
Fodbold
Kursus 1

Jørn Mathiesen

Matematik
Tysk
Engelsk
Sløjd
Knivskæftning

Asger Madsen

Dansk
Matematik
Fortælling
Erhvervsor.
Data

Anne Vestergård

Matematik
Engelsk
Kor
Musik
Folkedans

Gitte Nielsen

Sekretær
(kontor)

Aage Pedersen

Matematik
Tysk
Fysik
Sløjd

Bente Mousten

Dansk
Fortælling
Gymnastik
Kursus 1

Praktiske medarbejdere på Ringe Efterskole 1997/98

Herdis Hune-Rasmussen

Dansk
Fysik
Keramik
Vævning
Folkedans

Poul Pedersen

Matematik
Fortælling
Erhvervsor.
Foto
Formning
Medie

Gunnar Johansen

Pedel

Hans Pedersen

Pedelmedhjælper

Karen Viuf

Dansk
Engelsk
Drama
Formning

Liselotte Svane

Dansk
Engelsk
Tysk
Hjemkundskab
Tekstil

Bodil Landtved

Køkkenleder

Karen Jervelund

Køkkenet

Merete Bruun-Nielsen

Køkkenet

Maria Olsen

Køkkenlederelev

Kirsten Henriksen

Rengøring

Heidi Oest Jacobsen

Rengøring

Elevliste 1997/98

Mohamed	Abdi Ali	Dalumvej 23 A	5250 Odense SV
Anja Vedel	Andersen	Vestergade 25	5300 Kerteminde
Christa Guldsmed	Andersen	Nørrebro 151	5900 Rudkøbing
Maybritt	Andersen	Spanget 10, Nr. Lyndelse	5792 Årslev
Pernille Friis	Andersen	Baggårde 7	5960 Marstal
Rikke Kjær	Andersen	Hovedgaden 22, 1.	8763 Rask Mølle
Christian Lars H.	Andreassen	Mosegårdsvej 25	5000 Odense C.
Julie	Benthin	Langesøvej 35	5230 Odense M
Majken	Bjerg	Løget Center 88	7100 Vejle
Jannie	Buch	Hylkedalsparken 37	6000 Kolding
Anders Lyshøj	Christensen	Næsbyhave 16	5270 Odense N.
Anne Møller Skytt	Christensen	Skovvej 9, Brejning	7080 Børkop
Johanne Hyldal	Christensen	Drosselvænget 5, Nr. Lyndelse	5792 Årslev
Louise Skjold	Christensen	Assensvej 11, Kirkeby	5771 Stenstrup
Per Eivind Gårdbø	Christensen	Ullerupdalvej 73, st. tv.	7000 Fredericia
Stine	Christensen	Assensvej 229	5642 Millinge
Jeanne Storm	Christiansen	Frugthaven 26	5462 Morud
Jacob Aakjær	Dujardin	Jystrup Vinkelvej 6	4174 Jystrup
Lena-Jeanette	Falborg	Søndergade 4, Skalbjerg	5492 Vissenbjerg
Diana H.	Glasdam	Søbovej 8	5672 Nr. Broby
Jess	Hangaard	Middelfartvej 195, 1. th.	5200 Odense V.
Anne-Mette Sølvbjerg	Hansen	Strandløkken 5	5900 Rudkøbing
Emil Steen Møller	Hansen	Fjordholmen 65	5240 Odense NØ.
Jonas Linddal	Hansen	Egevej 25	5683 Hårby
Kristian	Hansen	H. P. Priorsvej 14	5500 Middelfart
Lasse Lynge	Hansen	Alsvej 13	5500 Middelfart
Mads Bøtker	Hansen	Ristingevej 18	5932 Humble
Mette Katrine	Hansen	Kaslundvej 22, Ørsbjerg	5560 Årup
Camilla	Holm	Walkendorffsvej 92	5700 Svendborg
Rikke	Holm	Glentevej 5	4200 Slagelse
Sissel	Høegsberg	Gartnervænget 27	5450 Otterup
Anne	Haaning	Østergade 9	5900 Rudkøbing
Brian Grave	Jacobsen	Brøndstrupvej 29	5450 Otterup
Bjørn	Jakobsen	Hellevadbovej 14, Bjerndrup	6200 Åbenrå
Jesper Hjære	Jensen	Middelfartvej 474	5491 Blommenslyst
Michella	Jensen	Artillerivej 63, vær. 13	2300 København S.
Rasmus A. A.	Jensen	Kirstinebjergvej 11	5792 Årslev
Ronni Blinkenberg	Jensen	Korskærvej 188, 2. th.	7000 Fredericia
Kim	Jensen	Elverhøj 14	5270 Odense N.
Julie Neergaard	Jessen	Grønnevangen 31	5210 Odense NV.
Kim Urban	Johannesen	Stationsvej 36	5792 Årslev
Julie Ravn	Johansen	Blankegaardsvej 32, Roerslev	5466 Asperup
Sune Søndergaard	Johansen	Hornskovvej 18	5400 Bogense
Tony Lægsgaard	Johansen	Gillesbjergvej 10	5900 Rudkøbing
Thomas Peter Thrane	Jørgensen	Bygaden 31, Tullebølle	5953 Tranekær
Ditte	Kamuk	Vesterled 8	4653 Karise
Cecilie Fløe	Kristensen	Nyborgvej 20	5550 Langeskov
Thomas Hougård	Kristensen	Julsøvej 2	7200 Grindsted
Victoria Lis	Kølle	Møllemarksvej 16	5985 Søby Ærø
Anita	Langeskov	Stærmosevej 167	5690 Tommerup
Gitte Stuhr	Larholm	Søkrogen 43	4281 Gørlev

Camilla	Larsen	J. L. Heibergs Vej 123	5230 Odense M.
Frank	Larsen	Skyttevej 2	5591 Gelsted
Rasmus	Larsen	Vestervej 10, Ulbølle	5762 Vester Skerninge
Ole Bak	Lauridsen	Cedervænget 5, Vindeby	5700 Svendborg
Helle	Laursen	Lille Bredlundvej 3, Lille Bredlund	7362 Hampen
Lill	Lie-Olsen	Bøgevej 17	4230 Skælskør
Line	Lund	Engdraget 15	6091 Bjert
David Neerup E.	Lykkegaard	Skt. Hansgade 9, st. tv.	2200 København N.
Michael Daniel Dyrby	Madsen	Mågevej 5	7080 Børkop
Monika	Majborg	Korsvang 44, st. th.	5610 Assens
Anja	Martin	Slørhatten 10 C	5220 Odense SØ
Anja Hinze	Matthiesen	Rosenvej 93, Ullerup	6400 Sønderborg
Andreas	Midtby	Nygade 23	4640 Fakse
Lotte Angelbo	Mortensen	Thorseng 39	5700 Svendborg
Jennie	Nielsen	Pellemarken 3	5953 Tranekær
Mikkel Ravnsbæk	Nielsen	Skovvej 66	4220 Korsør
Søren Baunø	Nielsen	Skovengen 169	2980 Kokkedal
Søren Elme	Nielsen	Halfdansvej 19	5700 Svendborg
Kjetil	Nordal	Tyrstbjergvej 88	5210 Odense NV.
Katrine	Nygaard	Saltofte Holme 12	4295 Stenlille
Louise Voss	Nørager	Jernbanevej 65	8600 Silkeborg
Anne	Oksen	Torveparken 11, Ødsted	7100 Vejle
Marie	Ollendorff	Bredgade 96	5485 Skamby
Christina	Olsen	Pilevænget 1	5800 Nyborg
Gry Lykke	Olsen	Larsensvej 9 B	3230 Græsted
Michael Emil	Olsen	Niels Juels Allé 126	5250 Odense SV.
Jacob	Pedersen	Holmegårdsvej 55, Fensmark	4700 Næstved
Jeanette Stage	Pedersen	Heimdalsvænget 18	5610 Assens
Joan Phil	Pedersen	Vinkelvej 2, Flemløse	5620 Glamsbjerg
Mads Hvenegaard	Pedersen	Kærvej 31	5762 Vester Skerninge
Nina	Pedersen	Ramsel 2	6440 Augustenborg
Casper Lechner	Petersen	Strandvejen 88	5450 Otterup
Johnny Kenneth	Petersen	Færgevej 6 D	5600 Fåborg
Louise Pahuus	Petersen	Kløvermarksvej 13	5762 Vester Skerninge
Xuan	Pham	Nyborgvej 155	5700 Svendborg
Katja	Poulsen	Ramsherred 12	5560 Årup
Mikael Laurits	Poulsen	Pilelunden 42	5550 Langeskov
Christina Back	Rasmussen	Hvidtjørnevej 1	8870 Langå
Hanne	Rasmussen	Ørstedsgade 37, 2. th.	5000 Odense C.
Kenneth Hanneberg	Rasmussen	Dalene 50, Roerslev	5450 Otterup
Kim	Rasmussen	V. Landevej 13	4930 Maribo
Rikke	Rasmussen	Vievej 7, Bregninge	5700 Svendborg
Toni	Rasmussen	Hovedvejen 60	5580 Nr. Aaby
Pia	Riismøller	Fasanstien 4, 1. tv.	4220 Korsør
Carsten	Rosholt	Vestervej 47, Nordenbro Vesteregn	5932 Humble
Jesper	Schjødtz	Lundevej 9	5591 Gelsted
Helle	Schunk	Fuglsangvej 29	8500 Grenå
Jan	Skau	Stationsvej 13	5450 Otterup
Anne	Skeem	Grønninghovedvej 28	6093 Sjølund
Pernille Hammer	Sylvestersen	Reberbanen 20	5960 Marstal
Andreas Frydenlund.	Sørensen	Krokusvænget 6	5540 Ullerslev
Christian	Theilmann	Hornelandevej 69	5600 Fåborg
Claus Østerby	Thygesen	Nymarksvej 47	7000 Fredericia
Peter Østerby	Thygesen	Nymarksvej 47	7000 Fredericia
Tommy Bøg	Toftgaard	Grundtvigsvænget 3	5471 Søndersø